1η Εκπομπή της Βαβυλωνίας στο The PressProject (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Κάθε Παρασκευή 15:00-16:00 στο Ραδιόφωνο του The PressProject.

Πρώτη εκπομπή της Βαβυλωνίας στο The PressProject. Ο κύκλος της ΕΡΤ Open έκλεισε για τη Βαβυλωνία. Μια σύντομη εξήγηση με απλά λόγια.

Ανασκόπηση του 2017 με προεξάρχον το κίνημα διάσωσης του Αχελώου, την καταστροφή στο θριάσιο Πεδίο και το κίνημα ενάντια στα βιορευστά στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου. Ακόμη, οι κεντρικές δραστηριότητες της Βαβυλωνίας την προηγούμενη χρονιά, το *Έτος Καστοριάδη 2017,* το B-Fest 6 και η αναγγελία του φετινού B-Fest.

Στο μικρόφωνο: Νίκος Ιωάννου, Στέφανος Μπατσής.

Tracklist: Sonic Youth – Sugar Kane Pixies – Hey Blink-182 – All the small things Gorillaz – Rock the House The Dandy Warhols – Not if were the last junkie on earth Nada Surf – Popular Chromatics – The Killing Spree.

Η Λιμνοθάλασσα Καταστρέφεται, Ο Υπουργός Κωφεύει (+audio)

Το ηχητικό της **εκπομπής της Βαβυλωνίας** (24/11) με μέλη της Πρωτοβουλίας Πολιτών Λιμνοθάλλαζα:

Ακολουθεί το κείμενο από την Πρωτοβουλία Πολιτών Λιμνοθάλλαζα:

Η Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου-Αιτωλικού αποτελεί έναν από τους πιο πλούσιους υδροβιότοπους της Ευρώπης, είναι η μεγαλύτερη ενιαία λιμνοθάλασσα στην Ελλάδα και μία από τις μεγαλύτερες της Μεσογείου. Έχει χαρακτηριστεί ως Εθνικό Πάρκο και προστατεύεται από τις συνθήκες Ramsar και Natura 2000. Η περιοχή περιλαμβάνει ένα από τα πιο σπάνια και ποικίλα σε φυσικές διαπλάσεις οικοσυστήματα. Είναι, επίσης, ένας από τους πιο φημισμένους ιχθυοπαραγωγικούς τόπους στην Ελλάδα.

Αυτό ακριβώς το περιβάλλον επιλέχθηκε για την λειτουργία 4 μονάδων παραγωγής ενέργειας από καύση εισαγόμενων βιορευστών καυσίμων.

Αν και η διαδικασία αδειοδοτήσεων είχε ήδη ξεκινήσει από το 2013, το θέμα αναδείχθηκε στις αρχές του 2017, όταν εμφανίστηκε στην τοπική ειδησεογραφία.

Ήδη, από το καλοκαίρι του 2014 η εταιρία είχε καταθέσει τις περιβαλλοντικές μελέτες και είχε πάρει έγκριση για την αεριοποίηση βιομάζας (γεωργικών υπολειμμάτων). Μετά, όμως, από 3 διαδοχικές τροποποιήσεις των ΜΠΕ, η πρώτη ύλη και ο τρόπος παραγωγής και λειτουργίας άλλαξαν καθοριστικά, με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας να γίνεται, τελικά, με καύση βιορευστών (τηγανέλαιων), τα οποία κυρίως θα εισάγονται από το εξωτερικό. Συνεπώς, αίρεται το βασικό επιχείρημα της αρχικής χωροθέτησης των μονάδων (αυτό της εγγύτητας στην πρώτη ύλη), ενώ ακυρώνεται και η «μηδενική λύση», που αναφέρεται στην ανάγκη επεξεργασίας των αγροτικών υπολειμμάτωνυπολειμμάτων.

Πλέον, η κατασκευή τους στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας καθίσταται αδικαιολόγητη και άκυρη, δεδομένου ότι εν λόγω μονάδες δεν συνδέονται με την αγροτική ή άλλου είδους τοπική παραγωγή.

Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Οι ΜΠΕ βρίθουν κραυγαλέων λαθών και ανακριβειών αναφερόμενες στην περιοχή, αφού κάνουν λόγο για “ορεινό μειονεκτικό όγκο” με “ημιβραχώδες έδαφος, με μέτριες κλίσεις” και “κυρίαρχη

βλάστηση αυτή του καλαμιού", χαρακτηριστικά της περίπτωσης «απρόσεκτη αντιγραφή – επικόλληση»! Μάλιστα, ως μόνη πηγή ρύπανσης της περιοχής αναφέρεται το οδικό δίκτυο Ναυπάκτου – Λιδωρικίου – Άμφισσας, το οποίο απέχει γεωγραφικά 30-80 χλμ. (και οδικώς 43-131 χλμ.) από την περιοχή εγκατάστασης, ενώ δεν λαμβάνουν υπόψη το εργοστάσιο άλατος ΚΑΛΛΑΣ και το πυρηνελαιουργείο της περιοχής. Αποκρύπτουν, δε, τη σημαντική εκπομπή θερμότητας, η οποία αποτελεί βασική παράμετρος σε τέτοιες μονάδες.

Επιπλέον, ατεκμηρίωτη και αντιεπιστημονική από την αρχή μέχρι το τέλος της μπορεί να χαρακτηριστεί η μελέτη συνολικής διαχείρισης και διασποράς ρύπων (η οποία ζητήθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης Λ/θ ως μέρος της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης που προβλέπεται για παρεμβάσεις τέτοιου μεγέθους στο Εθνικό Πάρκο) όσον αφορά στην εκπομπή θερμότητας, την τέφρα, τα υγρά και αέρια απόβλητα, τα καρκινογόνα οξείδια του αζώτου και το μονοξείδιο του άνθρακα, καθώς καταλήγει σε αυθαίρετα συμπεράσματα, χωρίς να γίνεται καμία ανάλυση κλιματολογικών και περιβαλλοντικών δεδομένων. Τέλος, δεν διεξήχθη η ειδική ορνιθολογική μελέτη, καθώς θεωρήθηκε περιττή, ενώ απουσιάζει πλήρως η περιγραφή βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων.

Μονάδες βιορευστών

Παρόμοιες μελέτες εγκρίνονται, είτε εν αγνοία της τοπικής κοινωνίας είτε με την αρνητική γνωμοδότηση των αιρετών φορέων της, σε όλη την επικράτεια (Βόνιτσα, Ρόδος, Βόλος, Κρήτη, Τρίκαλα κ.α.).

Παρόλα αυτά, κανένας φορέας δεν μελέτησε το θέμα. Ως εκ τούτου, ο παραπλανητικός τίτλος του έργου το οδήγησε σε λανθασμένη περιβαλλοντική κατάταξη, ώστε η έγκριση να δοθεί από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δ.Ελλάδας – Ιονίου (αντί του υπουργείου Περιβάλλοντος), χωρίς -ως φαίνεται- καν να διαβαστούν οι μελέτες. Οι τοπικοί φορείς, ακόμα και αυτοί που είναι επιφορτισμένοι με την προστασία του Εθνικού Πάρκου (Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας), είτε δεν ενημερώθηκαν για τις τροποποιήσεις, είτε -ακόμη χειρότερα- γνώριζαν και και δεν αξιολόγησαν τις μελέτες (ΜΠΕ – Μελέτη διασποράς) όπως έπρεπε. Τελικά, λόγω της απόκρυψης της επένδυσης από την τοπική κοινωνία, δεν έγινε ποτέ ουσιαστικά δημόσια διαβούλευση επί του θέματος, οι ενδιαφερόμενοι πολίτες δεν συμμετείχαν στη λήψη των αποφάσεων και η προσφυγή πολιτών

στο Υπ. Περιβάλλοντος απορρίφθηκε για καθαρά τυπικούς λόγους (ως εκπρόθεσμη). Επιπλέον, καταγγελία που έχει γίνει από τον Ιούνιο στο Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης δεν έχει ακόμα εξεταστεί, οι προσπάθειες για να διακοπούν οι εργασίες μέσω της Υπηρεσίας Δόμησης πέφτουν στο κενό, ενώ τα έργα συνεχίζονται με γοργούς ρυθμούς.

Σε κάθε νομική διαμάχη μεταξύ πολιτών και επενδυτών, οι δεύτεροι μοιάζει να χαίρουν μιας προκλητικά ύποπτης μεροληψίας εκ μέρους των διοικητικών υπηρεσιών αναφορικά με τους χρόνους αντίδρασης, τη στιγμή που οι αρμόδιοι (αιρετοί και διορισμένοι) απλά πετούν το μπαλάκι ο ένας στον άλλον, δηλώνοντας άγνοια ή/και αναρμοδιότητα.

Εκτός όλων των παραπάνω, η συνολική επένδυση φαίνεται να είναι σκόπιμα κατατμημένη σε 4 μονάδες ισχύος μικρότερης του 1MW, με στόχο οι επενδυτές να απαλλάσσονται από διάφορες άδειες και ελέγχους. Τα βιορευστά, βάσει Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, θεωρούνται Ανανεώσιμη Πηγή Ενέργειας, το οποίο σημαίνει ότι οι εν λόγω μονάδες θα πωλούν στη ΔΕΗ ακριβή ενέργεια, με το κόστος να επιβαρύνει τους πολίτες (μέσω του ΕΤΜΕΑΡ στους λογαριασμούς της ΔΕΗ). Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν πρόκειται για μια μεμονωμένη «επένδυση», καθώς γνωρίζουμε ότι έχουν αδειοδοτηθεί και άλλες, ενώ ακόμα περισσότερες βρίσκονται στην διαδικασία μελέτης.

[youtube id="2n-V97EOfeM"]

Εθνικό Πάρκο ή Βιομηχανική Ζώνη;

Βρισκόμαστε μπροστά στον άμεσο κίνδυνο μετατροπής της λιμνοθάλασσας από φυσικό προστατευόμενο τοπίο εξαιρετικής ομορφιάς σε βιομηχανική ζώνη, με πρόσχημα την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ. Η δραστηριότητα αυτή δεν καλύπτει καμία απολύτως τοπική ανάγκη, ενώ ωφελεί αποκλειστικά τους κερδοσκόπους – "επενδυτές" και ρίχνει τα οικονομικά και περιβαλλοντικά βάρη στην πλάτη της τοπικής κοινωνίας.

Όλα αυτά σε μια περιοχή που ως μοναδική διέξοδο έχει την ήπια

οικοτουριστική ανάπτυξη και την εκμετάλλευση των τοπικών προϊόντων, το μέλλον της οποίας μοιάζει να χάνεται πίσω απ' τους καπνούς των καμένων βιορευστών που θα επιβαρύνουν ανεπιστρεπτί το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι όλες οι σκόπιμες αστοχίες και τα λάθη που έγιναν κατά τη χωροθέτηση και αδειοδότηση των μονάδων αυτών, αλλά και η καθολική αντίθεση της κοινωνίας σ' αυτές, τραυματίζουν ανεπανόρθωτα τις προσπάθειες της Ε.Ε. για ευαισθητοποίηση των κοινωνιών στη χρήση των ΑΠΕ.

Από τη στιγμή που το θέμα έγινε γνωστό, στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου αναπτύχθηκε ένα ισχυρό κίνημα πολιτών, σε μια προσπάθεια να αποφευχθεί η καταστροφή.

[youtube id="iTzyHUkP90k"]

Διακριτική μεταχείριση από τον Αν. Υπουργό Περιβάλλοντος Σ. Φάμελλο

Μετά από μήνες ενημερώσεων, αντιδράσεων, συζητήσεων και παρεμβάσεων σε όλα τα επίπεδα, ο αγώνας μας απέδωσε καρπούς, με την κυβέρνηση επιτέλους να περνά νομοθετική ρύθμιση που φαίνεται να προστατεύει (ως ένα βαθμό) περιοχές υψηλής παραγωγικότητας από την επέλαση τέτοιων μονάδων. Παρά ταύτα, ο αρμόδιος Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος κ. Σ. Φάμελλος, σε μια επίδειξη αναλγησίας, αρνείται να ακούσει τη φωνή της τοπικής κοινωνίας, να δει τις εξόφθαλμες παρανομίες και να επανεξετάσει τις άδειες των ήδη υπό κατασκευή μονάδων,

εμμένοντας σε τυπικότητες και δίνοντας, ουσιαστικά, το πράσινο φως για τη λειτουργία τους! Αξίζει, μάλιστα, να υπογραμμιστεί ότι στην εκλογική του περιφέρεια, έθεσε οριστικό τέλος στη λειτουργία αντίστοιχων μονάδων.

Τα παραπάνω αποτελούν εμφανή διακριτή αντιμετώπιση κατά της κοινωνίας του Μεσολογγίου.

Ο υπουργός οφείλει να σταματήσει άμεσα αυτό το έγκλημα σε βάρος μιας προστατευόμενης περιοχής απαράμιλλου φυσικού κάλλους και μοναδικής βιοποικιλότητας, από αυτές που ολοένα και λιγοστεύουν στην χώρα μας, ώστε να αποφευχθεί και το βαρύτατο πρόστιμο που πιθανότατα θα επιβληθεί από την Ε.Ε. στο Ελληνικό κράτος (και ουσιαστικά θα επιβαρύνει τους πολίτες της χώρας), δεδομένης της κατάθεσης στο προσεχές διάστημα αναφοράς στην Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

[youtube id="9IQpKiYW_1A"]

limnothallaza@gmail.com
https://limnothallaza.wordpress.com
https://www.facebook.com/limnothallaza/

Καναδάς: Ενθαρρύνοντας τα Εγκλήματα της Εξορυκτικής “Barrick Gold”

Yves Engler*
Μετάφραση: Δημήτρης Πλαστήρας, Επιμέλεια: Ιωάννα Μαραβελίδη

Θα συνεχίσει ο Καναδάς να στηρίζει την εκμετάλλευση των ορυκτών πόρων της Τανζανίας από την ***Barrick Gold***, ανεξάρτητα από τις παραβάσεις που κάνει η εταιρεία;

Θα σταματούσε η κυβέρνηση του Τζάστιν Τρυντώ να στηρίζει την εταιρεία από το Τορόντο αν όντως άρπαζε 10 δισεκατομμύρια δολάρια από την εξαθλιωμένη χώρα; Ή αν όντως 1.000 άνθρωποι βιάζονταν και τραυματιζόντουσαν σοβαρά από την ασφάλεια της Barrick; Θα έπαυε την υποστήριξή της η Οττάβα αν 100 Τανζανοί σκοτώνονταν στα ορυχεία της;

Η αφρικανική θυγατρική της Barrick, η Acacia Mining, έχει εμπλακεί σε μια μεγάλη πολιτική σύγκρουση στο ανατολικοαφρικανικό κράτος. Με όλο και περισσότερα στοιχεία που δείχνουν την αποφυγή πληρωμής φόρων και δικαιωμάτων, η Acacia έχει καταγγελθεί[1] από τον πρόεδρο, οι εξαγωγές της ανεστάλησαν[2] και τιμωρήθηκε[3] με ένα τεράστιο φορολογικό πρόστιμο.

Τον περασμένο Μάιο, μία κυβερνητική ομάδα κατέληξε πως η Acacia δήλωνε συστηματικά σημαντικά μικρότερο[4] ποσοστό χαλκού και χρυσού στα συμπυκνώματα ορυκτών που εξήγαγε. Τον επόμενο μήνα μία κυβερνητική επιτροπή κατέληξε πως η μη ανακοίνωση των εσόδων της ξένης εξορυκτικής εταιρείας είχε κοστίσει στην Τανζανία 100 δισεκατομμύρια δολάρια. Σύμφωνα με τη μελέτη, από το 1998 έως και τον Μάρτιο του 2017 η κυβέρνηση της Τανζανίας έχασε μεταξύ 68,6 και 108,5 τρισεκατομμύρια σελίνια[5] σε έσοδα

από συμπυκνώματα ορυκτών.

Το σκάνδαλο γύρω από τις εξαγωγές της Barrick οδήγησε τον πρόεδρο της Τανζανίας, Τζον Μαγκουφούλι, στο να απολύσει[6] τον υπουργό εξορύξεων και το συμβούλιο της Υπηρεσίας Ελέγχου Ορυκτών. Το κοινοβούλιο της Τανζανίας ψήφισε επίσης τον επανέλεγχο[7] των συμβολαίων εξόρυξης και το μπλοκάρισμα[8] των εταιρειών από το να προσφεύγουν σε διεθνή εμπορικά δικαστήρια εναντίον της χώρας.

Ενώ η πολιτική διαμάχη γύρω από τις πληρωμές δικαιωμάτων κλιμακώνεται, οι παραβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό στο ορυχείο της εταιρείας στη **Βόρεια Μάρα**. Μία πρόσφατη αποστολή της οργάνωσης «MiningWatch» αποκάλυψε[9] πως *«νέες περιπτώσεις σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης έχουν έρθει στο φως, σχετικά με τις συμπλοκές μεταξύ των θυμάτων και την ασφάλεια του ορυχείου και την αστυνομία, που φυλά το ορυχείο βάσει του Μνημονίου Κατανόησης (MOU), το οποίο έχει υπογραφεί μεταξύ των εμπλεκόμενων εταιρειών και της Αστυνομίας της Τανζανίας.*

Οι νέες περιπτώσεις που καταγράφηκαν τον Ιούνιο του 2017 περιλαμβάνουν: απώλεια άκρων, απώλεια όρασης, σπασμένα κόκαλα, εσωτερικά τραύματα, παιδιά που χτυπήθηκαν από θραύσματα εκρήξεων και από δακρυγόνα που έριξε η ασφάλεια του ορυχείου, κυνηγώντας τους αποκαλούμενους εισβολείς στα γειτονικά χωριά. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, οι χωρικοί ανέφεραν σοβαρούς ξυλοδαρμούς συνήθως από κοντάκια όπλων και ξύλινα γκλομπ. Μερικοί είναι σοβαρά τραυματισμένοι από τις εκρήξεις δακρυγόνων ή από τις λεγόμενες πλαστικές σφαίρες. Άλλοι πυροβολούνται, ακόμη και πισώπλατα. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια υπάρχει ένας αριθμός θανάτων».

Τουλάχιστον 22 άτομα[10] έχουν σκοτωθεί και 69 έχουν τραυματιστεί κοντά ή μέσα στο ορυχείο στη Βόρεια Μάρα από το 2014 ως τώρα.

Τα περισσότερα από τα θύματα ήταν εξαθλιωμένοι χωρικοί που

έξυναν τα βράχια για μικροσκοπικά κομμάτια χρυσού και που συχνά έκαναν αυτή τη δουλειά σε αυτά τα εδάφη πριν τον ερχομό της Barrick. Έρευνα του 2016 βρήκε πως οι, πληρωμένες από την εταιρεία, ασφάλεια και αστυνομία είχαν σκοτώσει 65 άτομα[11] και τραυματίσει 270 στην περιοχή από το 2006. Οι οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Τανζανία υπολογίζουν έως και 300 θανάτους[12] σχετιζόμενους με το ορυχείο και οι Financial Times αναφέρουν[13] πως κανένας φύλακας ή αστυνομικός που εργάζεται στην εταιρεία δεν σκοτώθηκε ποτέ σε ώρα υπηρεσίας.

Εν μέσω της βίας στη Βόρεια Μάρα και μιας κλιμακούμενης διαμάχης για τους απλήρωτους φόρους, ο Ύπατος Αρμοστής του Καναδά πραγματοποίησε[14] μία συνάντηση μεταξύ του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου της Barrick, John Thornton, και του προέδρου Μαγκουφούλι. Αφού συνόδεψε τον επικεφαλής της Barrick στη συνάντηση στο Νταρ Ελ Σαλάαμ, ο Ian Myles είπε στον τύπο:

«Ο Καναδάς είναι τόσο πολύ περήφανος[15] που περιμένει όλες του οι εταιρείες να σέβονται τα υψηλότερα στάνταρ, τη νομιμότητα και να σέβονται τους νόμους και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Γνωρίζουμε πως η Barrick είναι ιδιαίτερα προσηλωμένη σε αυτές τις αξίες».

Διορισμένος τον περασμένο χρόνο από τον Τρυντώ, ο Myles – του οποίου «το πάθος για τη διεθνή ανάπτυξη άρχισε» όταν ήταν 17 ετών, σύμφωνα με το προφίλ του στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο – αντέγραψε τον Στήβεν Χάρπερ (τέως πρωθυπουργός του Καναδά). Κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού στη Χιλή το 2007, ο Χάρπερ αντέδρασε στις διαμαρτυρίες για ποικίλες οικολογικές και ανθρωπιστικές παραβάσεις στο ορυχείο της εταιρείας στο Πάσκουα Λάμα, λέγοντας: *«Η Barrick ακολουθεί[16] τα Καναδικά στάνταρ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης».*

Μία αρθρογράφος του *Tanzania Business Ethics* δεν ικανοποιήθηκε από την παρέμβαση του Ύπατου Αρμοστή. Αντιδρώντας έτσι, η Samantha Cole έγραψε[17]:

«Είναι τόσο προσβλητικό το ότι αυτοί οι Καναδοί και Βρετανοί πιστεύουν πως μπορούν ακόμα να μας κοροϊδεύουν με τις φανταχτερές, ανόητες και αποπροσανολιτιστικές πολιτικές και την ανεντιμότητά τους. Σε ποιες αρχές είναι προσηλωμένη η Barrick; Δεν έγινε αυτόπτης μάρτυρας η χώρα μας των σκοτωμών; Των βιασμών; Του εμπρησμού των σπιτιών μας; Της καταστροφής του περιβάλλοντός μας; Της δηλητηρίασης των νερών μας; Της διαφθοράς; Της απάτης; Των εκατοντάδων δικαστικών διαμάχων με τις ντόπιες εταιρείες της Τανζανίας να κακοποιούνται, να εκφοβίζονται και να δεινοπαθούν; Και η λίστα συνεχίζεται. Για ποιες «αξίες» υπερηφανεύεται ο πρέσβης Myles; Πόσο ανέντιμο και ανήθικο είναι να στέκεται και να ψεύδεται περί αξιών. Θα ήταν προτιμότερο να μην πει ΤΙΠΟΤΑ γιατί κάθε χώρα, στην οποία λειτουργεί η Barrick, έχει και έναν μακρύ, μακρύ κατάλογο παράνομων δραστηριοτήτων και εγκλημάτων».

Αγνοώντας τις προεκλογικές υποσχέσεις, η κυβέρνηση του Τρυντώ ρίχνει ανοιχτά αυτό το διπλωματικό βάρος της χώρας πίσω από την πιο αμφιλεγόμενη εταιρεία εξορύξεων του Καναδά, σε μία χώρα όπου έχουν πραγματοποιηθεί οι χειρότερες παραβάσεις. Όταν κατά τη διάρκεια των εκλογών ερωτήθηκε το κόμμα του σχετικά με τη μαζική παγκόσμια εξορυκτική βιομηχανία του Καναδά απάντησε[18]:

«Το Φιλελεύθερο Κόμμα του Καναδά μοιράζεται τις ανησυχίες των Καναδών γύρω από τη δράση ορισμένων Καναδικών εταιρειών εξόρυξης που λειτουργούν στο εξωτερικό και επί μακρόν μάχεται για τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα και τη βιωσιμότητα στον τομέα των εξορύξεων».

Η δήλωση των Φιλελεύθερων περιελάμβανε την ξεκάθαρη στήριξη στο «Νομοσχέδιο για την Εταιρική Υπευθυνότητα των Εταιρειών Εξόρυξης, Πετρελαίου και Αερίου σε Αναπτυσσόμενες Χώρες», το οποίο θα παρακρατούσε μέρος της διπλωματικής και οικονομικής υποστήριξης από εταιρείες που αποδεικνύονται υπεύθυνες για σημαντικές παραβάσεις στο εξωτερικό. Παρομοίως, οι Φιλελεύθεροι δημοσίευσαν μια επιστολή για τον εξορυκτικό τομέα

κατά την προεκλογική περίοδο του 2015 που σημείωνε[19], «μία Φιλελεύθερη κυβέρνηση θα δημιουργήσει ένα ανεξάρτητο γραφείο διαμεσολαβητή ώστε να συμβουλεύει τις Καναδικές εταιρείες, να μελετά τις καταγγελίες εναντίον τους και να ερευνά όσες καταγγελίες θεωρεί πως έχουν βάση».

Με περίπου δύο χρόνια πλέον θητείας του, το καθεστώς Τρυντώ δεν έχει ακόμη κάνει πραγματικότητα καμία από τις υποσχέσεις του ώστε να χαλιναγωγήσει τον αμφιλεγόμενο εξορυκτικό τομέα του Καναδά. Στην πραγματικότητα, οι Φιλελεύθεροι συνεχίζουν την ίδια πολιτική επιθετικής υποστήριξης των εξορυκτικών εταιρειών όπως και ο Χάρπερ.

Αν πράγματι ετοιμάζονται να στηρίξουν ανοιχτά την Barrick στην Τανζανία, εύλογα αναρωτιέται κάποιος τι ακριβώς πρέπει να κάνει μια εταιρεία για να χάσει τη στήριξη του Τρυντώ;

_____-

Σημειώσεις:

1. https://www.ft.com/content/7f53064e-4f7d-11e7-bfb8-997009366969
2. https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/industry-news/energy-and-resources/losses-mount-at-barrick-golds-africa-subsidiary-after-export-ban/article35140493/
3. https://business.financialpost.com/commodities/acacias-190-billion-tax-bill-would-take-centuries-to-pay-2/wcm/64143f78-bf2d-4663-ba3f-bb9df09ab885
4. https://www.ft.com/content/7f53064e-4f7d-11e7-bfb8-997009366969
5. Όπως προηγ.
6. https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-24/tanzanian-president-asks-mines-minister-to-resign-after-audit
7. https://news.xinhuanet.com/english/2017-03/27/c_136159393.htm
8. https://miningwatch.ca/blog/2017/7/19/anger-boils-over-n

orth-mara-mine-barrickacacia-leave-human-rights-abuses-unaddressed#sthash.rmwN1CVi.ctreDT7a.dpbs
9. Όπως προηγ.
10. https://www.ft.com/content/40c467e2-66e3-11e7-9a66-93fb352ba1fe
11. https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/international-business/african-and-mideast-business/police-killed-65-injured-270-at-tanzanian-mine-inquiry-hears/article32013998/
12. https://www.raid-uk.org/blog/acacia-mining%E2%80%99s-troubles-tanzania-run-deeper-tax
13. https://www.ft.com/content/40c467e2-66e3-11e7-9a66-93fb352ba1fe
14. https://www.ippmedia.com/en/news/magufuli-sidelines-acacia-opens-talks-barrick
15. https://tanzaniabusinessethics.wordpress.com/2017/06/18/is-barrick-gold-acacia-mining-about-to-sting-president-magufuli-the-tanzania-nation/
16. https://www.theglobeandmail.com/news/national/pm-sells-canada-as-third-economic-option/article20399394/
17. https://tanzaniabusinessethics.wordpress.com/2017/06/18/is-barrick-gold-acacia-mining-about-to-sting-president-magufuli-the-tanzania-nation/
18. https://www.huffingtonpost.ca/john-cumming/mining-canada-federal-election_b_8235824.html
19. https://ipolitics.ca/2017/03/14/fulfill-mining-ombudsperson-promise-academics-tell-liberals/

*Άρθρο που δημοσιεύτηκε στο προσωπικό **ιστολόγιο του Yves Engler**. Ο Yves Engler είναι συγγραφέας και ακτιβιστής που ζει στο Μόντρεαλ.

Η Διαχείριση της Ενέργειας και οι Απαντήσεις των Κινημάτων (Βίντεο)

Μία συνάντηση του κινήματος για τη διάσωση του **Αχελώου** και του κινήματος για τη διάσωση της **Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου** έγινε στον ΕΚΧ Νοσότρος την Πέμπτη 25 Νοεμβρίου. Μία συνάντηση των δύο άκρων του Αχελώου, το ένα από τις πηγές του στη Νότια Πίνδο και το άλλο από τις εκβολές του – παιδί των οποίων είναι η ζωοφόρος Λίμνοθάλασσα του Μεσολλογγίου.

Μία εξαιρετική συζήτηση για το ζήτημα της **ενέργειας**, της πράσινης ενέργειας όπως προσπαθεί να ονομάσει η κυβέρνηση Σύριζα την καταστροφική για το περιβάλλον πολιτική της.

Ομιλητές:
Όλγα Δασκαλή (Δικηγόρος, Λιμνοθάλλαζα)
Νίκος Ιωάννου (Μεσοχώρα Αχελώος SOS)
Στέφανος Μπατσής (Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας)

[youtube id=”6dxV91yNuSk”]

Η διαχείριση της ενέργειας και οι απαντήσεις των κινημάτων

Ομιλητές:
Όλγα Δασκαλή, δικηγόρος (Λιμνοθάλλασα).
Νικός Ιωάννου, (Μεσοχώρα Αχελώος SOS).
Στέφανος Μπατσής, (Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας).

Πέμπτη 23/11/17 8:00

Nosotros

Θεμιστοκλέους 66 – Εξάρχεια

Ecological Thinking and the Crisis of the Earth

John Clark*

Facing the Crisis

If a visitor from another galaxy were sent to Earth to report on the latest news here, it seems rather obvious what the alien observer would take back to the home planet. Our extraterrestrial investigator would certainly report that our planet is going through one of the six periods of mass extinction and biodiversity loss in its entire four and half billion-year history, and that other major disruptions in the biosphere are interacting to cause a major crisis for life on Earth.

In short, the big story from Planet Earth would be that we have entered a period of **massive planetary death**. In fact, among the many names that have been suggested for the emerging era or epoch of life on Earth, the most precisely appropriate would be the ***Necrocene***, the "new era of death."[1] Strangely, this rather shocking news is met with either denial or disavowal among the members of our own species, who are living in the very midst of this crisis. The deniers among us simply reject the clear evidence of global ecological crisis. The disavowers, on the other hand, accept the truth of the evidence but fail to undertake actions that are even vaguely proportional to the gravity of our predicament.

Information on the severity of the ecological crisis has hardly been a well-kept secret. For example, researchers at the Stockholm Resilience Centre and their colleagues have in recent years formulated a conception of "planetary boundaries" defining the limits in various areas beyond which there is likelihood of ecological disaster. They summarized their

findings in three concise articles that are readily available to the public.[2] The authors concluded that “transgressing one or more planetary boundaries may be deleterious or even catastrophic due to the risk of crossing thresholds that will trigger non-linear, abrupt environmental change within continental- to planetary-scale systems.”[3]

The boundaries were identified as lying in the areas of climate change, ocean acidification, stratospheric ozone depletion, biogeochemical nitrogen and phosphorus cycles, global freshwater use, rate of biodiversity loss, land-system change, chemical pollution, and atmospheric aerosol loading. They found that at least three boundaries had already been passed and that most others are in danger of being transgressed soon. In the most recent article, the authors concluded that “two core boundaries—climate change and biosphere integrity—have been identified, each of which has the potential on its own to drive the Earth system into a new state should they be substantially and persistently transgressed.”[4]

It is not only scientists who have sounded the alarm about ecological crisis in rather clear and not uncertain terms. Recently, *The Guardian*, a major British newspaper, announced the gravity of the biodiversity crisis in almost alarmist language, saying that the “biological annihilation’ of wildlife in recent decades means a sixth mass extinction in Earth’s history is under way” and that “it threatens the survival of human civilization, with just a short window of time in which to act.”[5]

Yet, this seemingly inflammatory article was not at the top of the stories for the day, and if one reads the numerous readers’ replies to it, one finds very little sense of direction about how to respond to this developing global catastrophe. Furthermore, such news somehow quickly fades from the popular consciousness. One might therefore conclude that there is simply not enough good “environmental thinking” going

on in today's world. It might seem that the public is just not prepared to understand adequately the meaning of global ecological crisis, and is therefore incapable of facing it with full seriousness. Thus, there are injunctions that we need to work harder on creating good environmental education so that the public can engage in more effective environmental thinking.

Granted, this would be a very good thing. However, one of the problems with conventional ideas of "environmental thinking" or even "ecological thinking" is that it assumes that correct thinking will in itself have a significant transformative effect, or more to the point, the kind of effect that will be necessary in order to avoid disaster. For example, it is thought to be crucial that climate deniers be convinced that anthropogenic climate change really exists. This is not at all a bad idea, but it almost inevitably ignores the fact that that the vast majority of *non-deniers* are in a state of *disavowal*, and that reformed deniers are highly likely to join the ranks of these disavowers. The disavowers are willing to admit that a problem exists, and may get certain satisfactions out of being on "the right side of history," and perhaps even from engaging in various beneficial activities that reduce greenhouse gasses. However, they are not willing to consider, and then actually work diligently for, the kind of deep, fundamental changes in society that will be necessary to change the ecocidal course of history.

A basic problem for the problematic of "better environmental thinking" is that the needed transformation cannot result from abstract thought and the understanding of concepts, but can only come from engaged thinking that is an integral part of an engaged participation in transformative social ecological processes. We need therefore to consider how such engagement might begin to take place. But first, we might consider further the implications of our modes of thinking.

Part of the problem with the appeal to "environmental

thinking" is the very idea of the "environment".

The dominant conception of "the environment" assumes a certain practical ontology. According to this ontology, there is a world that consists of individual egos surrounded by "environments," and societies that consist of collections of separate egos, surrounded in turn by larger "environments." This prevailing conception of the environment is an expression of the binary subject–object thinking that is built into to the dominant social ideology. Meanings are social, not merely individual. Thus, even when this ontology is not consciously intended, or when it is even abstractly rejected, such a problematic reinforces the pervasive hierarchical dualism that is the deep ideology of civilization. Given such problems, explicitly *ecological* thinking is a great advance over *environmental* thinking.

The term "ecology," derives from the Greek terms *oikos* and *logos*. It is concerned with the *logos,* or underlying meaning, truth, and way of the *oikos*, the local, regional, or planetary household. In its emphasis on the *oikos*, ecological thinking replaces both the egocentric and the anthropocentric perspective with the perspective of the larger ecological whole. This is a whole that is never a completed or closed totality, but rather a whole that is always in a process of becoming whole. The ecological whole is an ever-becoming-one that is also an ever-becoming-many, a dynamic unity-in-diversity.

Ecological thinking is inspired by the quest for the social-ecological equivalent of what Hegel called the "concrete universal," the universal that must always be expressed through the particular and the singular, the regional and the local, the communal and the personal. This implies that we need to contemplate how we fit into the planetary dialectic of developing parts and wholes. Our question here is how we might begin to develop a thought and practice that is in accord with

such a truly social-ecological perspective, and that will open a clear pathway out of our planetary crisis.

Finding the Way

Though it cannot be developed in any detail in this introductory discussion, the answer that seems most promising is that we begin to create a well-grounded and multi-dimensional social and political base for the regeneration of human community and the community of life on Earth. This means reorganizing our social world into networks of awakened and caring transformational communities that are dedicated to undertaking whatever actions are necessary to put an end to the Necrocene and initiate a new era characterized by the flourishing of life on Earth. We might call such a new era the ***Eleutherocene*** – the era of a liberated humanity and a liberated nature.

In this endeavor, we can find inspiration in the ancient Buddhist concept of Appamāda. "Appamāda" is a Pali word ("Apramada" in Sanskrit) that conveys the ideas of both "mindfulness" and "care." The practice of Appamāda implies that we must be awakened to the world and all the beings around us, and that in such an awakened state we become capable of responding to and caring for them effectively. In this, it has much in common with concepts in contemporary feminist, and especially ecofeminist, care ethics, which rejects the patriarchal model of an abstract ethics of principles in favor of an approach that non-dualistically recognizes the inseparability of moral rationality, moral sensibility, and moral imagination.[6] It affirms that what we need more than anything is neither environmental thinking, which takes us in the wrong direction, nor even ecological thinking, which takes us only part of the way, but an *ethos* of Appamāda that pervades and shapes both our everyday practice and our social institutions. The practice of care involves attention to the truth of all beings, acceptance of the way of

all beings, and responsiveness to the needs of all beings. It also implies engagement in the personal, social, and political practice that is necessary to establish mindful care for all beings in our purview and for the Earth itself as our overriding priority.

Such an outlook of attentiveness, acceptance and responsiveness helps us discover what we might call the "Four Noble Truths about the Earth."[7] These truths are that the Earth is suffering, there is a cause of the Earth's suffering, there is a cure to the Earth's suffering, and there is a way to achieve the cure to the Earth's suffering.[8] As in the case of the ancient Noble Truths, we find that our craving is the cause of all this suffering. This craving has a transhistorical element, but develops to differing degrees and takes on different qualities in different historical contexts. So, in order to cure our own suffering and that of the Earth, we must come to an understanding of the very particular, historically conditioned, nature of the craving that causes it. We all have knowledge of its nature at some level. If we cannot express it consciously, we do so through our symptoms and our defense mechanism. However, to authentically confront our predicament we must develop a clear, fully-conscious awareness of its nature, and the ways that it causes the suffering of the Earth, the suffering of a myriad of other living beings on Earth, the suffering of billions of other human beings, and our own personal suffering. We must understand, for example, how the craving that causes of the suffering of the billion human beings who live in a world of absolute poverty also causes the suffering of another billion who live in an affluent world of nihilistic egoism.

We must, moreover, understand that the craving that causes so much suffering has, in turn, a cause of its own. This cause is the world in which most of us live, which is best described as the late capitalist society of mass consumption. It is this society, as a powerfully functioning yet self-contradictory

social whole, that generates a certain form of selfhood that is inclined to obsessive desires, powerful addictions, and sick attachments. As Jason Moore has aptly stated it, the crisis we are facing is above all “capitalogenic,”[9] though this should not lead us to neglect the degree to which it is simultaneously “statogenic” and “patriarchogenic.” There is an entire system of production that depends on the generation of such craving to operate successfully (at least in the pre-catastrophic short term). There is an entire system of consumption that feeds such craving. There is an entire culture of consumption that socializes us into believing that a world of obsessive craving is the only one possible, or, if we do not believe that this is true, socializes us into resigning ourselves in practice to the inevitability of that world, and to living our lives as if it were true.

As in the case of the ancient Noble Truths, the cure to the suffering is not merely knowing the cause of the disease, or even knowing that the cause must be removed. The teaching was that the cure can only be carried out through following the Way, which was called the Noble Eightfold Path. There was no onefold, twofold or threefold path. The cure was not effected by choosing one or more forms of practice that appealed most to one personally, or that seemed to be leading generally in the right direction, or that might “hopefully” have some kind of mysterious “snowball effect.” This would be succumbing to mere whim or superstition. The path consisted of all the forms of practice that were necessary to carry out the radical transformation that was needed. The promise was that if the path is followed “another world is possible.”

How is this World Possible?

So, we are in need of another world—another world that we find in many ways by returning in a more awakened and compassionate way to this one. However, the means by which “another world” might be actualized (the Way) has not been given enough of the

kind of diligent thought that is inseparable from effective social practice. “Another world is possible” becomes mere abstract escapist ideology unless it is expressed through transformative action that is not only prophetically “pre-figurative,” but also immediately “figurative.” Such action announces the arrival of another world and shows us the very “face” of that other world, here and now. It is in an important sense “world-making,” for no world ever exists, including the present one, except by unceasing, moment-to-moment efforts on the part of all its inhabitants to make that world.

But it is also in a very important sense *openness* to the world and to its common Logos, in opposition to the privatized or “idiotic”[10] *logoi* that are egoically generated artifacts. “Another world is possible” in part because that other world is a creative possibility. But another world is also possible because that other world has existed and still endures in the midst of the present one. We must therefore give much thought to the questions of *how the present social world is possible*, and *how it can be made impossible.* This means that we need to undertake a thorough inquiry into the major spheres of social determination that are the grounds of possibility of any world, either actually-existing or imagined.

There are four spheres of determination that are essential to the analysis of how social reality is generated, how it is maintained, and how it might be transformed. These spheres are the social institutional structure, the social ideology, the social imaginary, and the social ethos.[11]

Since there is a dialectical relationship between these spheres, they should not be thought of as discrete realms. For example, no social institutional structure is conceivable without reference to the social ethos, since structures embody, in part, structures of social practice. Thus, mass media as an institutional structure is inseparable from forms of concrete social practice that make use of and are in turn

deeply conditioned by mass media technologies.

Similarly, no social imaginary signification is conceivable apart from its relation to social ideology, since images in many ways reflect and interact with concepts. For example, the imaginary signification “rugged individualist” reflects and interacts with moral injunctions about the virtues of “hard work” and “self-reliance” that form part of the social ideology. Very significantly, the megastructures of the society of advanced consumer capitalism, the technobureaucratic militaristic state, and the technological megamachine all immediately generate awe-inspiring images of power and wealth. In short, the spheres of determination are theoretical constructs or systemic abstractions that are useful in analyzing a social whole that consists of constellations of phenomena that interact dialectically and are internally related.

It will perhaps be helpful to summarize the nature of these four interrelated spheres of social determination. The social institutional sphere consists of the objective and external structures of social determination (when abstracted from the simultaneously internal-external and objective-subjective social whole). It includes, notably, the structure of capital and its various sectors, the structure of the state apparatus, and the structure of the technological and bureaucratic systems. It includes the external, formal structure of social practices, and the material infrastructure, since institutions consist not merely of structural principles, but of the actual structuration of material resources in accord with such principles.

The other three spheres are the internal and subjective realms of social determination (given all the qualifications just mentioned). It is important that we not look upon the relation between the “objective” institutional sphere and the three “subjective” spheres as a “base-superstructure” relationship, but rather one of mutual determination and internal relation.

Thus, perhaps paradoxically, the "external" is *internally* related to the "internal."

The second sphere of social determination consists of the social ethos. "Ethos" is used in the sense of the constellation of social practices that constitute a way of life. Ethos is the sphere of social psychological reality. It can only be understood through a very specific analysis of everyday life and all the habits, practices, gestures, and rituals that it entails. Ethos consists of the way that we live and enact the social and cultural world in which we live, and which lives in and through us. The common weakness of counter-ideologies to which many give lip-service, and in which some believe very deeply, results from the fact that they abstractly theorize that "another world is possible," but the adherents proclaim and legislate through their everyday lives, through their immersion in the dominant social ethos, that "this world is inevitable."

The third sphere of social determination is the realm of the social imaginary. This is the sphere of the society's or community's collective fantasy life. It is the realm of the "fundamental fantasy," a self-image that is much more highly invested with psychic energy than any mere "self-concept,' and which is a central determinant in the life of each person. The social imaginary includes socially-conditioned images of self, other, society, and nature. It encompasses the images of power, success, heroism, and personal gratification expressed in the prevailing myths and paradigmatic narratives of the community and culture. The study of the social imaginary explores the social dimensions of desire and demand. Because social imaginary significations are so intimately related to our quest for meaning, and, in the contemporary world, for self-justification, they are invested with intense levels of psychic energy. Much as in the case of the social ethos, this sphere has been generally neglected not only in mainstream social theory, but also in most leftist and radical social

thought.

Finally, the fourth sphere of social determination is the realm of social ideology. A social ideology can mean simply a system of ideas that is socially significant and contains a greater or lesser degree of truth and value to the society. However, in the critical sense, an ideology is a system of ideas that purports to be an objective depiction of reality, but, in fact, constitutes a systematic distortion of reality on behalf of some particularistic interest or some system of differential power. Though we might be tempted to say that we need to replace the dominant institutional structure, social imaginary, social ethos and social ideology with new liberatory ones, in the case of ideology it would be better to say that we aim to replace all social ideology with a new form of ecological and communitarian reason (thus, restoring the common Logos).

What is important for liberatory social transformation is an understanding of the ways in which the spheres of social determination interact dialectically to create a social world. Among the major goals of the project of a dialectical social ecology are the following: to theorize adequately, and in a historically and empirically-grounded manner, the spheres of social determination as spheres of dialectical mutual determination; to explore the ways in which the interaction between these spheres of social determination shapes the nature of the social whole; to explain the ways in which many elements of these spheres also contradict and subvert one another, and thus to point the way toward possibilities beyond the existing social world; and to demonstrate the relation between the modes of functioning and the dynamic movement and transformation of these spheres and the social ecological crisis of humanity and the Earth.

**John Clark* *is a native of the Island of New Orleans, where*

his family has lived for twelve generations. He is Professor Emeritus at Loyola University, where he was formerly Gregory F. Curtin Distinguished Professor of Humane Letters and the Professions, Professor of Philosophy, and a member of the Environment Program. He is Coordinator of La Terre Institute for Community and Ecology. Its programs are aimed at social and ecological regeneration and the creation of a cooperative, non-dominating earth community. He also works with the Institute for the Radical Imagination in New York. Author of many books. His interests include dialectical thought, ecological philosophy, environmental ethics, anarchist and libertarian thought, the social imaginary, cultural critique, Buddhist and Daoist philosophy, and the crisis of humanity and the Earth. An archive of about three hundred of his texts can be found at https://loyno.academia.edu/JohnClark. He has long been active in the radical ecology and communitarian anarchist movements, and is a member of the Education Workers' Union of the Industrial Workers of the World.

***This text is a revised version of an article written for the 10th anniversary issue of the Journal of Environmental Thought and Education (Japan).*

_____-

Notes:

[1] This would focus quite logically on the fact that the current "new era of death" follows an era called the "Cenozoic," meaning the "new era of life." The current era is a radical break with the Cenozoic, but is continuous with the developments in the brief epoch called the "Holocene" (meaning the "entirely recent").

[2] Johan Rockström et al. "A Safe Operating Space for Humanity," in *Nature* 461 (Sept. 2009): 472 –75. Johan Rockström et al. "Planetary Boundaries: Exploring the Safe Operating Space for Humanity," in *Ecology and Society* 14, no.

2 (2009), online at https://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art32/; and a recent update, Will Stefens et al., "Planetary Boundaries: Guiding Human Development on a Changing Planet" in *Science* (13 Feb 2015): Vol. 347, No. 6223 (Feb. 13, 2015); online at https://science.sciencemag.org/content/347/6223/1259855.full, in which there is a new focus on five planetary boundaries that have "strong regional operating scales." The delineation of areas in which boundaries are located was also revised slightly.

[3] Rockström et al. (2009)

[4] Stefens et al. (2015)

[5] Damian Carrington, "Earth's sixth mass extinction event under way, scientists warn," in *The Guardian* (July 10, 2017); online at https://www.theguardian.com/environment/2017/jul/10/earths-sixth-mass-extinction-event-already-underway-scientists-warn.

[6] The most advanced form is materialist ecofeminism, which situates the ethical most explicitly in real-world practice and everyday life. It shows that the most significant sphere of ethical practice today, and our model in many ways for social-ecological transformation, remains the caring labor of women and indigenous people around the world. See Ariel Salleh, *Ecofeminism as Politics: Nature, Marx, and the Postmodern* (London: Zed Books, 1997); new edition forthcoming.

[7] "Truth" should not be taken in the sense of "object of belief," but rather in the sense of a "truth-process" that encompasses both understanding and engagement.

[8] By "suffering" is meant damage to the good of a being and interference with the flourishing of that being. Suffering is manifested in all dimensions of a being's existence. The ancient teaching pointed out that the subjective manifestation

of suffering is a feeling of pervasive dissatisfaction with the world. Accordingly, the Earth's objective suffering is manifested subjectively (within the Earth's self-conscious dimensions or "organs of consciousness") through an ethos of anxiety and depression and through a nihilistic sensibility and ideology.

[9] See, for example, Jason W. Moore, "The Myth of the 'Human Enterprise': The Anthropos and Capitalogenic Change" on *World-Ecological Imaginations: Power and Production in the Web of Life* (Oct. 30, 2016); online at https://jasonwmoore.wordpress.com/2016/10/30/the-myth-of-the-human-enterprise-the-anthropos-and-capitalogenic-change/.

[10] From the Greek idiōtēs, a private person.

[11] See John P. Clark, *The Impossible Community: Realizing Communitarian Anarchism* (New York and London: Bloomsbury Academic, 2013). The conceptualization of "four spheres" of social determination seems the most useful theoretically. Yet, there are, of course, valid alternative conceptualizations of a social topology of such spheres. The social imaginary as discussed here encompasses the Lacanian imaginary and symbolic orders (or "registers"). Some theoretical advantages would be gained and some lost by dividing the sphere of the social imaginary into two spheres in a Lacanian manner. Furthermore, there are, of course, other useful social topologies, such as a topology of fields, that are not discussed here, but which may further deepen and enrich the analysis.

[12] This story is summarized concisely in Clive Ponting, "Destruction and Survival" in *A New Green History of the World: The Environment and the Collapse of Great Civilizations* (New York: Penguin Books, 2007), pp. 67-86, though perhaps no one has summarized it more succinctly than the anarchist Romantic poet Percy Bysshe Shelley in his poem "Ozymandias."

[13] As subsequent discussions will show, we find powerful

evidence of progress in this direction in the Zapatista communities in Chiapas, in the Democratic Autonomy movement in Rojava, and in indigenous movements in Bolivia and elsewhere.

[14] To revise and ecologize further a famous formulation of Marx that was restated in a more visionary form by Herbert Marcuse in his concept of the "liberation of nature." See Karl Marx, "Private Property and Labor" in *Economic and Philosophical Manuscripts*, online at https://www.marxists.org/archive/marx/works/1844/epm/3rd.htm, and Herbert Marcuse, "Nature and Revolution" in *Counterrevolution and Revolt* (Boston: Beacon Press, 1972), pp. 59-78.

[15] We would thus achieve the kind of ecological sensibility expressed in Thomas Berry and Brian Swimme's *The Universe Story From the Primordial Flaring Forth to the Ecozoic Era—A Celebration of the Unfolding of the Cosmos* (New York: Harper, 1994), but the rebirth would also entail creating the material and social-ecological basis for such a sensibility to prevail historically.

Ελάφι Καλαμπάκας: Ένα Χωριό Υπερασπίζεται το Δάσος του | Εκπομπή Βαβυλωνία (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Κάθε Παρασκευή στις 14:00, στην ERTOPEN.

Στην εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή του πολιτικού περιοδικού

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ στην Ertopen-106,7 την Παρασκευή 20 Οκτωβρίου 2017, στις 14:00-15:00 το μεσημέρι, συνομιλούμε με τον Ηλία Σιαφάκα για τον αγώνα των κατοίκων στο χωριό Ελάφι Καλαμπάκας που υπερασπίζονται το δημόσιο δάσος του χωριού από τις ορέξεις των συγχρόνων τσιφλικάδων.

Στο μικρόφωνο ο Γιώργος Παπαχριστοδούλου.

Ακολουθεί το ενημερωτικό δελτίο των κατοίκων:

Το Ελάφι είναι ένα ζωντανό ημιορεινό χωριό του Δήμου Καλαμπάκας. Απέχει 20 χλμ από την πρωτεύουσα του Δήμου και σε αυτό διαμένουν μόνιμα 170 κάτοικοι. Το χωριό περιβάλλεται από το ομώνυμο, δημόσιο δάσος έκτασης περίπου 18.000 στρεμμάτων. Το ιστορικό του δάσους -και του αγώνα των Ελαφιωτών- έχει ως εξής:

Το 1965, οι κάτοικοι εξεγέρθηκαν κατά των ιδιωτών-τσιφλικάδων που εκμεταλλεύονταν τους καρπούς της δημόσιας γης και τους εκδίωξαν. Ήρθε δύο χρόνια αργότερα η χούντα και ο αγώνας ανεστάλη.

Στις 28 Σεπτεμβρίου 1978, οι τσιφλικάδες, με τη συνδρομή μπουλντόζων, προσπάθησαν να μετατρέψουν δασική έκταση σε χωράφια γης. Οι κάτοικοι αντέδρασαν συντεταγμένα και απέτρεψαν τα δασοκτόνα σχέδια τους.

Από τότε, κάμποσες φορές, οι «επίγονοι» των Τούρκων, επανήλθαν. Μάταια. Πάντα το χωριό αντιστέκονταν, ρωμαλέα, ειρηνικά, αποτελεσματικά.

Φέτος, αρχές φθινοπώρου, με πρωταγωνιστή τον αναπληρωτή γραμματέα-τσιφλικά του ΣΥΡΙΖΑ Τρικάλων, οι επίδοξοι «δολοφόνοι» του δάσους, επανήλθαν.

Επί δέκα μέρες, επιχειρούσαν συνεχώς. Σχεδόν καθημερινά οι κάτοικοι βρίσκονταν αντιμέτωποι με 4 υλοτόμους-πραιτωριανούς, πολλές δεκάδες αστυνομικούς και τον πρωτόγνωρο αμοραλισμό των 3 Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ Τρικάλων, οι οποίοι τους εξαπάτησαν

κατ΄επανάληψη, ο ένας δε απ΄αυτούς τελευταία συμπεριφέρεται, ως εξ αγχιστείας τσιφλικάς. Τελικά, οι ορέξεις των τσιφλικάδων και των συνοδοιπόρων τους δεν ικανοποιήθηκαν.

Τρείς γενιές Ελαφιωτών, ομονοούσες, δεν επέτρεψαν το δημόσιο δάσος να υλοτομηθεί. Ο αγώνας όμως είναι πασίδηλα άνισος. Οι δυνάμεις των εισβολέων είναι υπέρτερες, ενισχύονται δε και από την αφασική συμπεριφορά μέρους της κοινωνίας και του πλέγματος διαπλοκής.

Στο Ελάφι, δεν κινδυνεύει μόνο ο δημόσιος χαρακτήρας του δάσους, ούτε απλώς ελλοχεύει ο κίνδυνος επεισοδίων με απρόβλεπτες διαστάσεις και επιπτώσεις. Διακυβεύεται η ίδια η αξιοπρέπεια του ατόμου και του συνόλου, η όποια δυνατότητα της χώρας να επανακάμψει, η διατήρηση στοιχειωδών αρχών και αξιών που διαχρονικά διέπουν τον άνθρωπο και κρατούν όρθιες τις κοινωνίες.

Είναι αυτονόητο πως θεωρούμε την απτή, παντοιότροπη συνδρομή σας, αναγκαία.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Χωριό Ελάφι Καλαμπάκας

Ραδιοφωνικά στους 106,7 στα FM για την Αττική, στους 96,5 FM μέσω του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας και μέσω του Ράδιο Ένωση 97,3 FM στην Βοιωτία.
Διαδικτυακά στο https://www.ertopen.com/radio.

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ | Παμβώτις “Ω λίμνη, στα γλαυκά σου τα νερά” (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Κάθε Παρασκευή στις 14:00, στην ERTOPEN.

Παρουσιάζουν οι Νίκος Ιωάννου και Τόνια Λέντζου σε μία εκπομπή αφιερωμένη στη λίμνη των Ιωαννίνων:

– ανάπτυξη του αστικού συμπλέγματος και των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων
– μπαζώματα
– άρδευση
Τα παραπάνω αποτελούν μερικές από τις δραστηριότητες που εξοντώνουν την Πάμβώτιδα… που κάποτε “έτρεφε τα πάντα”…

tracklist:
Lydia Lunch – Touch my evil
Rodriguez – Sugar Man
TABURO BOTA – Η ΦΥΣΗ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ
TABURO BOTA – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Ραδιοφωνικά στους 106,7 στα FM για την Αττική, στους 96,5 FM μέσω του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας και μέσω του Ράδιο Ένωση 97,3 FM στην Βοιωτία.
Διαδικτυακά στο https://www.ertopen.com/radio.

Ακολουθεί κείμενο της Χειρονομίας Α.Κ. για την τεράστια οικολογική καταστροφή που υφίσταται η λίμνη των Ιωαννίνων Παμβώτιδα από κεφάλαιο και εξουσία:

“Ώ λίμνη, στα γλαυκά σου τα νερά..” *

Κάποτε η λίμνη τάιζε τα Γιάννενα. Τώρα την ταΐζουν τα Γιάννενα αδιαφορία και συμφέρον. Τα νερά ενός τόπου, δεμένα με την κατάσταση και την εξέλιξη του μαρτυρούν την κατάσταση της τοπικής κοινωνίας. Την κατάσταση των τοπικών συμφερόντων και των μηχανισμών εξουσίας.

Η λίμνη Παμβώτιδα μια σχετικά ρηχή αστική λίμνη έχει υποστεί και συνεχίζει να υφίσταται πλήθος παρεμβάσεων με την ανάπτυξη του αστικού κέντρου της πόλης. Κάποιες σχετίζονται με την άρδευση, την εισροή γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων, τα συνεχή μπαζώματα με αποτέλεσμα τη στέρηση των παραλιών της και τον ευτροφισμό.

Τα μαζικά μπαζώματα και αναχώματα επιδεινώνουν τη

δεξαμενοποίηση της λίμνης ενώ τα σχέδια δόμησης πλησιάζουν όλο και περισσότερο την παράλια περιοχή. Ποιος θυμάται για παράδειγμα πώς ήταν η παραλίμνια περιοχή πριν εγκατασταθεί εκεί το ODEON; Εκτός από τις παράλιες περιοχές, οι πηγές είχαν κατά καιρούς την ίδια τυχη όπως στην πηγή Μπουρνό, πριν από τη μονή Ντουραχάνης. Όσο λιγοστεύουν οι φυσικές πηγές και μικραίνουν οι παραλίες που βοηθούν τη λίμνη να αυτοκαθαρίζεται, σε συνδυασμό με τα εδώ και καιρό κλειστά θυροφράγματα του Περάματος, που δεν αφήνουν τα νερά της Παμβώτιδας να κατευθύνονται προς τον ήδη μολυσμένο από βιομηχανικά λύματα Καλαμά, η λίμνη μεταμορφώνεται όλο και περισσότερο σε μια κλειστή δεξαμενή γεμάτη ιζήματα που δεν ανανεώνεται από πουθενά.

Το νέο μπάζωμα και η ισοπέδωση που έχει ξεκινήσει στην περιοχή του Μάτσικα (ΚΤΕΛ) μας ετοιμάζει για ιδιωτικά συμφέροντα και τρόπους επένδυσης στη θέα της λίμνης και στο πηγαινέλα των ταξιδιωτών της ήδη παράνομης εγκατάστασης του ΚΤΕΛ που όπως όλοι γνωρίζουμε λειτουργεί με άδεια γκαρσονιέρας.

Από κάθε πλευρά η λίμνη πολιορκείται, βορά στα χέρια κράτους και κεφαλαίου που σε άριστη συνεργασία λεηλατούν ό,τι προλάβουν. Είναι γνωστές οι κοινωνικές σχέσεις συμφερόντων ανάμεσα στον δήμο και τους μεγαλοεπιχειρηματίες της πόλης. Η εξουσία αλληλοϋποστηρίζεται για να συνεχίσει να υπάρχει. Βλέπουμε όμως το νερό και τη διαχείριση τους στο προσκήνιο και στο επίκεντρο της πολιτικής διαμάχης για το ξεπούλημα των φυσικών πόρων.

Για παράδειγμα, η υπόθεση επιβολής προστίμων στις εταιρίες εμφιάλωσης νερού από τον δήμο επειδή δεν διαθέτουν άδειες εμπορίας πόσιμου νερού έληξε ανώδυνα για τους μεγαλοεπιχειρηματίες. Πόσο θα συνεχίσουν να τη βγάζουν καθαρή οι εταιρίες «Χήτος» (Ζαγόρι) και «Σεπετάς» (Βίκος) και οι λοιποί τοπικοί βαρόνοι των επιχειρήσεων λόγω κοινωνικών σχέσεων, με μόνο σκοπο να συνεχίσουν να αντλούν κέρδος έχοντας τις πλάτες της δημαρχίας Μπέγκα όπως και των προηγούμενων.

Οι ακριβές έρευνες και οι αραιές ερωτήσεις περί ρύπανσης πέφτουν εδώ και χρόνια στο κενό και οι περισσότερες ποτέ δεν δημοσιοποιούνται αλλά η ίδια η λίμνη ξεγυμνώνει και αποκαλύπτει τα προβλήματα που υπάρχουν σαν τα βράχια της που βγήκαν στην επιφάνεια λόγω της πεσμένης στάθμης. Τα προβλήματα αυτά είναι σαφώς πολιτικά και σχετίζονται με τη διαχείριση των αστικών υδάτων από τους έχοντας εξουσία οι οποίοι τα μεταχειρίζονται σαν χωματερή για χάριν της δικής τους οικονομίας. **Έχει γίνει γνωστό πως κτηνοτροφικά απόβλητα κυρίως από πτηνοτροφεία αποτίθενται ανεξέλεγκτα στους υγροτόπους και καταλήγουν στη λίμνη χωρίς καμία προηγούμενη επεξεργασία.** Καθιστώντας τη μια τάφρο περιττωμάτων και πτωμάτων. Οι ίδιοι συσχετισμοί εξουσίας (τοπικοί ιδιώτες/δήμος) είναι αυτοί οι οποίοι επικαλούνται την εξυγίανση της λίμνης σε προεκλογικές περιόδους.

Η διευθέτηση των υδάτινων πόρων αποτελεί κεντρικό μέρος του μηχανισμού της εξουσίας που αφορά τη διαχείριση κατ' εξακολούθηση ολόκληρων των ζωών μας. Δήμος και Τοπικοί επιχειρηματίες, κράτος και κεφάλαιο εκμεταλλεύονται και χρησιμοποιούν το νερό ως εμπόρευμα με μόνη αξία, την αξία κέρδους. Η επίθεση και η υποβάθμιση των ζωών μας γίνεται μέσω της επίθεσης στο νερό, στην ενέργεια στα κοινά αγαθά και τον δημόσιο χώρο αντίστασης που αυτά δημιουργούν. Το ζήτημα του νερού είναι πανανθρώπινο και μαζί τοπικό. Αφορά κομμάτι της καθημερινότητας όλων μας και προϋπόθεση κάθε ζωής. Είναι το κυριότερο αγαθό που απαιτεί την πραγματική κοινωνική διαχείριση, την αμεσοδημοκρατική διαχείριση.

Καμιά Αυταπάτη για Ιδιωτική-Κρατική διαχείριση
Κοινωνικός Αμεσοδημοκρατικός Έλεγχος τωρα

*στίχος από το ποίημα "Λίμνη Παμβώτις" του Γιωσέφ Ελιγιά

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ | Εξόρυξη στις Σκουριές, Οικογιορτές και Επιθέσεις στο Νερό (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Κάθε Παρασκευή στις 14:00, στην ERTOPEN
Αναλύσεις και σχολιασμός… από τα κάτω

ΚΑΜΙΑ ΔΙΩΞΗ, ΚΑΜΙΑ ΕΞΟΡΥΞΗ
Στην εβδομαδιαία ραδιοφωνική εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ στην ERTOPEN Ertopen την Παρασκευή 22 Σεπτεμβρίου 2017, συζητήθηκαν οι τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά την εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδική και τις διώξεις σε βάρος κατοίκων και αλληλέγγυων. Για το θέμα μιλήσαμε με τον Κωνσταντίνο Σαββόπουλο (στο 9:10) από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης.

Επίσης, συνομιλία με τη Ναταλία Μακρή (στο 43:07) για τον θεσμό των γιορτών οικολογικής γεωργίας και χειροτεχνίας.

Τέλος, σχόλια για τον μαχητικό αντιφασισμό και την αρπαγή του νερού από τους ‘βαρόνους’ της εμφιάλωσης.

Στο μικρόφωνο ο Γιώργος Παπαχριστοδούλου.

Ραδιοφωνικά στους 106,7 στα FM για την Αττική, στους 96,5 FM μέσω του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας και μέσω του Ράδιο Ένωση 97,3 FM στην Βοιωτία.
Διαδικτυακά στο https://www.ertopen.com/radio.

Τα ηχητικά όλων των εκπομπών **εδώ**.

Τα Κοινά Αγαθά και οι Αγώνες Υπεράσπισής τους

Νίκη Δημητριάδη*

Δεν είναι λίγα τα παραδείγματα στην Ελλάδα, όπου κράτος και κεφάλαιο προχωρούν στην καταστροφή και ιδιοποίηση των κοινών αγαθών, θυσιάζοντας το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή των κοινοτήτων, με μοναδικό σκοπό την κερδοσκοπία των λίγων. Η λίστα είναι μεγάλη, είτε πρόκειται για την κατασκευή καταστροφικών έργων, την εξόρυξη μεταλλευμάτων και λιγνίτη, την αποψίλωση δασών ή την εμπορευματοποίηση και το ξεπούλημα των φυσικών κοινών.

Τα μεταλλεία χρυσού στη ΒΑ Χαλκιδική, ένα απ' τα πιο γνωστά παραδείγματα, προκαλούν την υποβάθμιση και μόλυνση του νερού, του αέρα και του εδάφους της περιοχής, την καταστροφή της τοπικής οικονομίας και της υγείας των κατοίκων, και τελικά θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη των τοπικών κοινοτήτων.

Το φαραωνικό φράγμα του Αχελώου στη Μεσοχώρα, θα καταποντίσει μεγάλο τμήμα του οικισμού της Μεσοχώρας, και θα προκαλέσει ανυπολόγιστες συνέπειες στο τοπικό οικοσύστημα αλλά και στις κοινότητες που εξαρτώνται απ' αυτό. (Να υπενθυμίσουμε εδώ ότι η περιβαλλοντική αδειοδότηση του ΥΗΕ υπογράφηκε από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ πολύ πρόσφατα, μόλις στις 2 Αυγούστου). Η ιδιωτικοποίηση των δικτύων ύδρευσης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, σε συνδυασμό με τη λεηλασία από τις εταιρίες εμφιάλωσης, της κατασκευής μεγάλων φραγμάτων σε πολλά ποτάμια, της υπερ-άντλησης για τις ανάγκες της μονοκαλλιέργειας και της μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα από τη βαριά βιομηχανία και τα φυτοφάρμακα οδηγούν αναπόδραστα στη μετατροπή του νερού από **κοινό αγαθό σε εμπόρευμα**. Φυσικά, αυτή η εικόνα δεν αποτελεί ιδιαιτερότητα της Ελλάδας, αλλά τον κανόνα σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου κυριαρχεί η λογική της απεριόριστης ανάπτυξης και προόδου.

Λατινική Αμερική

Ένα παράδειγμα που θέλω να αναφέρω, λόγω κάποιας ομοιότητας με την ελληνική περίπτωση (παρ' όλες τις πολλές διαφορές), είναι εκείνο της Λατινικής Αμερικής. Η ιδιαιτερότητα του είναι ότι τα τελευταία 10-15 χρόνια, το μοντέλο εξορυκτισμού, μονοκαλλιέργειας και εξαγωγής πρώτων υλών επιβάλλεται σε μεγάλο βαθμό από τις αυτοαποκαλούμενες «προοδευτικές κυβερνήσεις». Είτε πρόκειται για **επιφανειακές εξορύξεις,** για άντληση **πετρελαίου και υδρογονανθράκων** για **βιομηχανίες αγροτικών προϊόντων** (πχ. μονοκαλλιέργεια σόγιας), για να μην αναφέρουμε την εντατική **αποψίλωση του Αμαζονίου**, οι συνέπειες είναι καταστροφικές: υποβάθμιση και καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, υπονόμευση της ζωής των τοπικών κοινοτήτων (συνήθως ιθαγενικών κοινοτήτων), εκτεταμένος κοινωνικός αποκλεισμός και όξυνση της φτώχειας και της κοινωνικής ανισότητας, περιθωριοποίηση και εκτοπισμός όλο και μεγαλύτερων ομάδων του πληθυσμού.

Σωστά αυτό το αναπτυξιακό μοντέλο ονομάστηκε από πολλούς «συσσώρευση μέσω λεηλασίας» ή πόλεμος εναντίον των λαών.

Για να μπορέσουν οι αριστερές κυβερνήσεις να επιβάλλουν αυτή την πολιτική, έπρεπε να καταφύγουν σε αντισταθμιστικά κοινωνικά προγράμματα, προσπαθώντας να εξουδετερώσουν ή να μειώσουν τις αναπόφευκτες κοινωνικές συγκρούσεις και αντιδράσεις. Ήταν μία προσπάθεια του κράτους να μετριάσει την φτώχεια, που αναπόφευκτα δημιουργεί **ο κύκλος του εξορυκτισμού.**

Οι προοδευτικές κυβερνήσεις κατάφεραν να χρηματοδοτήσουν τα κοινωνικά αυτά προγράμματα, τα κρατικά επιδόματα και τις παροχές χάρη στην πρωτοφανή παγκόσμια ζήτηση σε πρώτες ύλες (πετρέλαιο, σόγια, μεταλλεύματα, κλπ.) και στις εκπληκτικά υψηλές τιμές τους που επικρατούσαν στην παγκόσμια αγορά. Όμως, δεν προχώρησαν σε δομικές αλλαγές του συστήματος ούτε άγγιξαν τα προνόμια του πλουσιότερου 10%. Βλέπουμε, λοιπόν, τις ίδιες αυτές κυβερνήσεις που στήριξαν τις εκλογικές τους νίκες στη δυναμική των κοινωνικών κινημάτων ενάντια στη νεοφιλελεύθερη

λαίλαπα και την βορειοαμερικάνικη εξάρτηση, να προχωρούν στην διαιώνιση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου, μεταμφιεσμένου από μία επαναστατική-αντιιμπεριαλιστική ρητορική και συνοδευόμενου από μία επιφανειακά κοινωνική πολιτική.

Τώρα που οι τιμές των πρώτων υλών φαίνεται να πέφτουν, βλέπουμε την κρίση να οξύνεται, και το δομικό αδιέξοδο του συστήματος να αποκαλύπτεται.

> *Οι προοδευτικές κυβερνήσεις, δεν κατάφεραν (ή δεν θέλησαν) να απεμπλακούν από την εξορυκτική και εξαγωγική εξάρτηση, ούτε να αμφισβητήσουν το αναπτυξιακό φαντασιακό του καπιταλισμού.*

Παρ' όλες τις διαφορές, δεν μπορούμε παρά να διαπιστώσουμε τις ομοιότητες με την ελληνική πραγματικότητα τα τελευταία δύο χρόνια, όπου η «αριστερή» κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, από τις Σκουριές ως τον Αχελώο και από τις ιδιωτικοποιήσεις του νερού ως το ξεπούλημα της ενέργειας συνεχίζει την ίδια πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων, καταστρέφοντας τα κοινά στον βωμό του κέρδους των εταιριών.

Αποανάπτυξη

Το πρόβλημα είναι πολύ πιο βαθύ και δεν έχει να κάνει με το ποιος διαχειρίζεται την εξουσία, ποιας ιδεολογικής παράταξης ή ποιου χρώματος είναι. Το ζήτημα είναι ότι δεν έχει αμφισβητηθεί η κυρίαρχη ιδεολογία της απεριόριστης ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης. Η λογική της όλο και μεγαλύτερης παραγωγής και κατανάλωσης παρουσιάζεται από τον κυρίαρχο λόγο σαν μονόδρομος.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι τα παραμύθια της «πράσινης» ανάπτυξης ή ενός βιώσιμου, πιο ανθρώπινου καπιταλισμού, δεν δίνουν καμιά πραγματική εναλλακτική. Αν δεν αλλάξουμε πολύ γρήγορα κατεύθυνση, προς μία πολιτική της *αποανάπτυξης*, το μέλλον για όλον τον πλανήτη, και του ανθρώπου συμπεριλαμβανομένου, είναι δυσοίωνο.

Δεν αρκεί να τεθεί το ερώτημα, «σε ποιον ανήκουν τα μέσα παραγωγής». Πρέπει να θέσουμε τα ερωτήματα του τί παράγουμε, πώς το παράγουμε, πόσο και για ποιον, ποιες σχέσεις θέλουμε να αναπτύξουμε κατά τη διαδικασία αυτή; Είναι απαραίτητος ένας επαναπροσδιορισμός των αναγκών, προς μία κατεύθυνση της λιτής, αυτάρκους ζωής, άξιας να τη ζεις. Λιτή και αυτάρκης ζωή δεν σημαίνει φυσικά να γυρίσουμε πίσω στον πρωτογονισμό. Πρέπει να δώσουμε έμφαση στην ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, όπως θα τις ορίζει η ίδια η κοινωνία, σε ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον και συναίσθηση των ορίων που τίθονται, και όχι επιβιώκοντας την κυριάρχηση πάνω σ' αυτό.

> *Για να το πούμε αλλιώς, το ζήτημα δεν είναι να «μεγαλώσουμε την πίτα» αλλά να γίνει δίκαιη ανακατανομή της.*

Το επιχείρημα ότι η ανάπτυξη θα είναι η μόνη σωτηρία που θα μας βγάλει από τη λιτότητα και θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα του υπερπληθυσμού και της παγκόσμιας φτώχειας, μπάζει από παντού. Η αποανάπτυξη είναι στην πραγματικότητα αντιμετρικά αντίθετη από την επιβεβλημένη λιτότητα, όπως την βιώνουμε τα τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα. Τα μέτρα λιτότητας που μας επιβάλλονται, στοχεύουν στις περικοπές από τις κοινωνικές ανάγκες, με στόχο τη μεγέθυνση της ανάπτυξης, ενώ η αποανάπτυξη αποτελεί μια συνειδητή επιλογή, με προτεραιότητα στις κοινωνικές ανάγκες, σε ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον, με συνειδητό αυτοπεριορισμό και συναίσθηση της θνητότητάς μας.

Όσο για την παγκόσμια φτώχεια, που δήθεν μόνο η μεγέθυνση της ανάπτυξης θα μπορέσει να ανατρέψει, πρόκειται για καταφανές ψέμα. Από το 1980, η παγκόσμια οικονομία έχει μεγαλώσει κατά 380%, αλλά ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν στα όρια της φτώχειας (με λιγότερα από 5 δολάρια την ημέρα) έχουν αυξηθεί κατά 1,1 δισεκατομμύριο.

Τελικά, η αλλαγή για την οποία μιλάμε και προτάσσουμε δεν είναι μόνο οικονομική, αλλά βαθιά πολιτική και πολιτισμική. Το ζήτημα είναι να σταματήσει η οικονομική σφαίρα να κυριαρχεί

πάνω στις υπόλοιπες σφαίρες και δραστηριότητες της ζωής, όπως συμβαίνει σήμερα. Ας θυμηθούμε ότι ο καπιταλισμός αποτελεί μόνο το πολύ πρόσφατο σύστημα οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών στον πλανήτη, και η ιστορία έχει αποδείξει ότι μπορούν να υπάρξουν πολλοί άλλοι τρόποι οργάνωσης που δεν τοποθετούν τα οικονομικά κίνητρα και τον ανταγωνισμό στο επίκεντρο της ζωής των ανθρώπων.

Την αλλαγή για την οποία μιλάμε, φυσικά, δεν μπορούμε να την περιμένουμε από εκλεγμένους αντιπροσώπους, οικονομικούς ολιγάρχες ή άλλες ιεραρχικές δομές. Η ίδια η κοινωνία πρέπει να βγει στο προσκήνιο και να προχωρήσει άμεσα στην υλοποίησή τους, με ενεργή συμμετοχή όλων, μέσω αμεσοδημοκρατικών θεσμών, αδιαμεσολάβητα και από τα κάτω.

Αγώνες Υπεράσπισης – Καταστολή

Η πραγματικότητα διαφαίνεται δυσοίωνη. Το ενθαρρυντικό όμως είναι ότι οι προσπάθειες κράτους και κεφαλαίου που επιβάλλουν τέτοια καταστροφικά έργα και λεηλατούν τη φύση και τις ζωές των ανθρώπων, έχουν να αντιμετωπίσουν την αντίδραση των από τα κάτω. Από τη Χαλκιδική ως το Στάντινγκ Ροκ, και από τη Μεσοχώρα ως τα εξορυκτικά έργα της Λατινικής Αμερικής, εμφανίζονται κινήματα αντίστασης και αγώνα που στέκονται ανάχωμα ενάντια στα σχέδια εταιρειών και πολυεθνικών. Και πάντα αυτά τα κινήματα δέχονται άγρια καταστολή απ’ την αστυνομία και τον κρατικό μηχανισμό με τις κυβερνήσεις να υπερασπίζονται πιστά τα επιχειρηματικά συμφέροντα. Αντιμετωπίζουν ξύλο, δακρυγόνα, στημένες δίκες, φυλακίσεις, αποσιώπηση ή συκοφάντηση από τα ΜΜΕ, και πολλές φορές ακόμα και νεκρούς.

Το ξέρουμε καλά, και από τον αγώνα ενάντια στην εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδική, όπου εκτός από την εξορυκτική, στήθηκε και μία ολόκληρη βιομηχανία διώξεων ενάντια σε κατοίκους και αλληλέγγυους.

Στις 20 και 21 Σεπτέμβρη θα λάβουν χώρα στα δικαστήρια της

θεσσαλονίκης, οι δίκες για τις υποθέσεις του Δημαρχείου Ιερισσού και του Λάκκου Καρατζά αντίστοιχα. Υπάρχει κάλεσμα αλληλεγγύης και θα πρέπει να είμαστε όλοι εκεί.

Μπορεί κάποιες φορές να φαίνεται ότι δεν υπάρχουν περιθώρια αντίστασης ενάντια στην παντοδυναμία του συστήματος. Αλλά εμείς ξέρουμε όσο κι αν προσπαθούν να μας πείσουν για το αντίθετο ότι υπάρχει εναλλακτική στον σημερινό τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας. Δεν υπάρχουν βεβαιότητες και εγγυήσεις για το μέλλον, αλλά εξαρτάται από μας, απ' το σύνολο δηλαδή της κοινωνίας, το αν θα ζήσουμε την απόλυτη βαρβαρότητα και τον κανιβαλισμό ή αν θα αρχίσουμε να διανύουμε τα μονοπάτια της χειραφέτησης.

Σίγουρα ο μόνος τρόπος να ανακόψουμε την καταστροφική πορεία της εξουσίας κράτους και πολυεθνικών είναι μέσω αυτόνομων, αδιαμεσολάβητων αγώνων. Και πρέπει να το κάνουμε πριν να είναι πολύ αργά. Πάντως, ένα πράγμα που όλοι πλέον γνωρίζουμε, είναι ότι η ελπίδα που έρχεται «από τα πάνω» είναι κενή ή ακόμα χειρότερα εργαλείο χειραγώγησης και ενσωμάτωσης. Ας παλέψουμε από τα κάτω, αμεσοδημοκρατικά, μακριά από τη λογική της ανάθεσης, για έναν κόσμο αλληλεγγύης, ισότητας, ελευθερίας και αξιοπρέπειας. Ας αγωνιστούμε για τη ζωή και ενάντια στον θάνατο.

*Εισήγηση στο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας 2017

Σκουριές: Οι Αγώνες για Ζωή, Γη και Ελευθερία δεν έχουν

Ημερομηνία Λήξης

Παναγιώτης Μποχώτης*

Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία… δεν συμβαίνει μόνο στη Χαλκιδική, αλλά εξελίσσεται στη Ρουμανία, στην Τουρκία, στην Αρμενία, στη Λατινική Αμερική, στον Έβρο, στο Κιλκίς, και σε όλα εκείνα τα μέρη όπου σχεδιάζονται ή υλοποιούνται εγκληματικά έργα εξόρυξης χρυσού που συνεπάγονται την υποβάθμιση των ζωών μας, επιφέροντας ανυπολόγιστες συνέπειες στην ισορροπία και την ίδια την ύπαρξη των τοπικών οικοσυστημάτων και πλήττοντας ανεπανόρθωτα τις τοπικές παραγωγικές δραστηριότητες.

…δεν συσχετίζεται αποκλειστικά με την επιβολή της συγκεκριμένης επένδυσης στην περιοχή της Χαλκιδικής,

αλλά, συνιστά μια πιο εμφανή εικόνα των δραστικών επεμβάσεων που επιχειρούνται τα τελευταία χρόνια, όπως οι εκτροπές ποταμών και κατασκευή φραγμάτων, η εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα νησιά, εργοστασίων καύσης απορριμμάτων σε ένα σύνολο περιοχών του ελλαδικού χώρου, τρένων υψηλής ταχύτητας στην Ιταλία και υπεραεροδρομίου στη Γαλλία, καθώς και η υλοποίηση ενός πλήθους άλλων εγκλημάτων, που περιλαμβάνουν την περίφραξη και ευρεία καταστροφή κοινών φυσικών πόρων, στο βωμό της ανάπτυξης και του κέρδους εγχώριων και πολυεθνικών εταιριών.

…δεν αναφέρεται μόνο στην εξόρυξη χρυσού στις Σκουριές,

αλλά και στα εν ενεργεία μεταλλεία της Β.Α. Χαλκιδικής (Ολυμπιάδα, Στρατονίκη), η εκμετάλλευση των οποίων είχε επιχειρηθεί και νωρίτερα στο παρελθόν, από δύο άλλες εταιρείες. Αντίστοιχα δυναμική υπήρξε και τότε η αντίσταση των τοπικών κοινωνιών, η οποία κατάφερε να προκαλέσει την ακύρωση του έργου και στις δύο περιπτώσεις (το 1989 από τη κρατική ΜΕΤΒΑ και κατά το διάστημα 1995 ως 2001 αντίστοιχα από τη πολυεθνική TVX). Ωστόσο, η αποχώρηση της TVX άφησε πίσω της τεράστιες οικολογικές καταστροφές, από την αποκατάσταση των

οποίων είναι απαλλαγμένη μέσω σύμβασης και η τρέχουσα εταιρεία.

…δεν αντιστέκεται πλέον μόνο στο καταστροφικό έργο της εξόρυξης που απειλεί από το μέλλον, αλλά και σε ένα έγκλημα που συντελείται ήδη στο παρόν,

καθώς, πριν ακόμα ολοκληρωθεί η πλήρης ανάπτυξη του έργου – οι ρυθμοί της οποίας επιταχύνονται ολοένα και περισσότερο – έχουν ήδη προκληθεί σημαντικές περιβαλλοντικές καταστροφές στην περιοχή: αφενός έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η αποψίλωση πολλών στρεμμάτων αρχέγονου δάσους και η διάνοιξη νέων δρόμων, που θυμίζουν λεωφόρους, για την διέλευση οχημάτων και μηχανημάτων της εταιρείας. Αφετέρου, η διάνοιξη διερευνητικών στοών, αλλά και του υπόγειου δικτύου επικοινωνίας μεταξύ των μεταλλείων έχει ήδη αλλοιώσει τη σύσταση του νερού καθώς και η διαδικασία αποστράγγισης του βουνού εξαφανίζει σταδιακά τους υδάτινους πόρους της περιοχής. Τέλος, η εξόρυξη φαντάζει ολοένα και πιο κοντινή, καθώς έχουν ήδη οικοδομηθεί στις Σκουριές, κοντά στην τοποθεσία όπου έχει ήδη ανοιχθεί ο κρατήρας της ανοιχτής εξόρυξης, τα θεμέλια του εργοστασίου εμπλουτισμού, το οποίο θα επεξεργάζεται καθημερινά τόνους μεταλλεύματος ενώ βρίσκεται υπό κατασκευή γιγαντιαίο φράγμα εναπόθεσης χημικών τελμάτων στο λάκκο Καρατζά.

…δεν είναι ασύνδετος από άλλους κοινωνικούς αγώνες, καθώς – με τη διάρκειά του στο χρόνο και με τα προτάγματα που αναδύονται στο εσωτερικό του – συνιστά σημαντική απειλή για την κερδοφορία των εταιριών και το ρόλο του κράτους ως απόλυτο διαχειριστή της κοινωνικής ροής, καθώς μπορεί να αποτελέσει σημαντική παρακαταθήκη για αγώνες ενάντια σε άλλα ανάλογα επενδυτικά σχέδια. Γι’ αυτό άλλωστε η άνευ προηγουμένου καταστολή που έχει υποστεί, στόχευε και στο να αποτραπεί η εξάπλωση του αγώνα, ή/και αντίστοιχες αντιστάσεις σε άλλα αναπτυξιακά εγκλήματα.

Στη Β.Α. Χαλκιδική…

Ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία, δεν ξεκίνησε το Φεβρουάριο του ’13, όταν – μετά τον εμπρησμό του εργοταξίου στις Σκουριές – κράτος και εταιρεία, μην έχοντας πλέον τη δυνατότητα να φιμώσουν ένα ήδη μαζικότατο κίνημα αντίστασης, κατέφυγαν στην προσπάθεια δημιουργίας φοβικού κλίματος στην περιοχή, καθιστώντας ως «παράπλευρη απώλεια» τον αγώνα που έγινε γνωστός σε διεθνές επίπεδο μέσα από τον εμπρησμό του εργοταξίου και την καταστολή που ακολούθησε. Είναι γεγονός ότι ο αγώνας μαζικοποιήθηκε, με τη διενέργεια πολυάριθμων διαδηλώσεων στο βουνό όπου συμμετείχαν χιλιάδες αγωνιζόμενων κατοίκων και αλληλέγγυων, μετά το Μάρτιο του ’12 όταν η βίαιη εισβολή της εταιρείας στο βουνό – μέσω της επίθεσης 400 μισθοφόρων της σε 40 αγωνιζόμενους κατοίκους και της καταστροφής του φυλακίου αγώνα των κατοίκων – άνοιξε το δρόμο για την έναρξη των εργασιών της.

Οι απαρχές του αγώνα τοποθετούνται πριν 10 χρόνια, ο αγώνας αυτός πλαισιώνεται από ανθρώπους με πολύ διαφορετικές καταβολές, οι οποίοι επιμένουν να αντιστέκονται απέναντι στην ανάπτυξη των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων της εταιρίας.

Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων, ο αγώνας της Χαλκιδικής έχει πάρει ποικίλες μορφές, που συνθέτουν από κοινού την πραγματικότητά του: άλλοτε παρεμβάσεις σε συνέδρια της εταιρίας, πορείες ή συγκεντρώσεις στο βουνό, διαδηλώσεις και συναυλίες, εκδηλώσεις σε χωριά και μεγάλες πόλεις, αποκλεισμούς δρόμων και άλλοτε καταστροφές σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό της εταιρείας, με σκοπό πάντα το μπλοκάρισμα του έργου, αλλά και με πάγια διεκδίκηση τον αποχαρακτηρισμό της Χαλκιδικής από μεταλλευτική ζώνη και την αποκατάσταση όσων περιοχών έχουν ήδη πληγεί.

Επειδή όμως, η μια βιομηχανία φέρνει την άλλη, ο αγώνας ενάντια στα μεταλλεία δεν αποτελεί απλά ένα ακόμη πεδίο καταστολής,

αλλά ένα δοκιμαστικό πεδίο πρωτοεμφανιζόμενων και αναβαθμισμένων κατασταλτικών πρακτικών και μιας γενικευμένης κατάστασης εξαίρεσης, που προορίζεται για να εφαρμοστεί στη συνέχεια στο σύνολο των κοινωνικών αγώνων, αλλά και σε όλο το φάσμα της ζωής μας, απειλώντας ευθέως τις ελευθερίες μας. Η προσπάθεια του κράτους να διασφαλίσει την ανάπτυξη της βιομηχανίας εξόρυξης στην περιοχή, περιλαμβάνει την ταυτόχρονη ανάπτυξη μιας βαριάς βιομηχανίας διώξεων, η οποία έχει εγκαθιδρυθεί προκειμένου, να στοχοποιήσει το κοινωνικό κίνημα ενάντια στα μεταλλεία, να εμποδίσει την εξάπλωση του αγώνα πέρα από τα γεωγραφικά όρια της Χαλκιδικής και να επιδείξει αποτελεσματικότητα στην πάταξη αυτού που ορίζει ως «ανομία». Στην προσπάθειά του αυτή, έχει επιχειρήσει να κατασκευάσει σενάρια για υποτιθέμενες εγκληματικές οργανώσεις που δρουν στην περιοχή εμποδίζοντας την ανάπτυξη της χώρας. Χαρακτηριστικό μάλιστα είναι το γεγονός ότι η ποινικοποίηση αυτή δεν αναφέρεται μόνο στην πράξη, αλλά και στην ίδια τη σκέψη και τη βούληση, γεγονός που έχει ανοίξει το δρόμο για την άσκηση φρονηματικών διώξεων.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η Χαλκιδική αποτέλεσε πεδίο δοκιμών αναβαθμισμένων κατασταλτικών πρακτικών που απέβλεπαν στην τρομοκράτηση των αντιστεκόμενων: σοβαροί τραυματισμοί από την άσκηση νόμιμης βίας, με μανιώδεις ρίψεις δακρυγόνων σε ευθεία βολή, πρωτοφανή μεγέθη δυνάμεων καταστολής σε διαδηλώσεις, αλλά και μέσα στα χωριά μετά την καταστροφή του εργοταξίου της εταιρείας, εκατοντάδες πολύωρες προσαγωγές διαδηλωτών χωρίς την παρουσία δικηγόρων, λήψη DNA από 100άδες αγωνιζόμενους χωρίς να έχουν καν απαγγελθεί κατηγορίες και σε κάποιες περιπτώσεις δια της βίας. Η άνευ προηγουμένου τρομοκράτηση και καταστολή που έχει επιβληθεί, όχι μόνο δεν προκάλεσε ως απάντηση την όξυνση του αγώνα, αλλά είχε ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωσή του, λόγω της επικράτησης του φόβου. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της κινητοποίησης στο βουνό, στις 21 Οκτώβρη ’12, όπου η άγρια καταστολή κατάφερε να εκφοβίσει μεγάλα τμήματα του κινήματος, με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιηθεί έκτοτε άλλη τόσο μαζική πορεία στο βουνό.

Επιπλέον, ο φόβος που επιβλήθηκε, σε συνδυασμό με την έλλειψη – τουλάχιστον στη συντριπτική πλειοψηφία του κινήματος – πρότερης εμπειρίας λήψης DNA, καθώς και γνώσης των δικαιωμάτων που αφορούν σε αυτή, ήταν αναπόφευκτο να οδηγήσει στην κατά συρροή παράδοση του γενετικού υλικού ενός πλήθους ανθρώπων. Τα ζωντανά αντανακλαστικά του κινήματος ωστόσο αποδείχθηκαν όταν με απαρχή την πρωτοβουλία ενός αγωνιζόμενου να αντισταθεί στη λήψη DNA, ακολούθησαν στη συνέχεια και άλλοι την ίδια τακτική – είτε της ολικής άρνησης είτε της μη συγκατάθεσης.

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά στην κατά συρροή λήψη DNA, είναι προφανές ότι οι διωκτικές αρχές αποσκοπούν στη χρήση γενετικού υλικού, προκειμένου να προσδώσουν ένα δήθεν ορθολογικό και επιστημονικοφανές έρεισμα στις παράλογες διώξεις που κατασκευάζουν, παρά το γεγονός ότι η μέθοδος ταυτοποίησής του δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελέσει αξιόπιστο «αποδεικτικό στοιχείο», μιας και το DNA μπορεί να αναπαραχθεί και να μεταφερθεί από τρίτους κατά βούληση, χωρίς να μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς ο χρόνος και ο τόπος κατά τον οποίο έγινε η μεταφορά του γενετικού αποτυπώματος. Είναι φανερή επίσης η απόπειρα δημιουργίας και διατήρησης τράπεζας γενετικού υλικού στην περιοχή, που συνιστά στην ουσία την εφαρμογή ενός βιολογικού φακελώματος που θα είναι πάντα διαθέσιμο προς χρήση, σύμφωνα με τις εκάστοτε εντολές της εξουσίας και αποσκοπεί στην επιβολή ενός καθεστώτος ομηρίας στους αγωνιζόμενους.

Συνολικά, από το Μάρτιο του ‘12 μέχρι σήμερα, έχουν συνταχθεί τουλάχιστον 30 δικογραφίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται 400 κατηγορούμενοι με αρκετά άτομα να κατηγορούνται για πολλές υποθέσεις. Επίσης, 50 άτομα στοχοποιούνται στο πλαίσιο των δύο μεγάλων δικογραφιών που περιλάμβαναν την κατηγορία σύστασης εγκληματικής οργάνωσης (187) – 21 άτομα συμπεριλαμβάνονται στη δικογραφία του εμπρησμού του εργοταξίου, της οποίας η δίκη έχει οριστεί 09 Νοεμβρίου 2017 και ~~29~~ 26 άτομα στη δικογραφία που αφορά ενέργειες που έλαβαν χώρα κατά την κινητοποίηση στο Λάκκο Καρατζά Μ. Παναγίας, το Μάιο του ‘13 και στην ευρύτερη

περιοχή της Ιερισσού (από τις αρχές Μαΐου μέχρι και τις 25 Αυγούστου ‘13) της οποίας η δίκη έχει οριστεί 21 Σεπτεμβρίου 2017.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η δικογραφία αυτή είναι η πρώτη στον αγώνα της Χαλκιδικής, η οποία στηρίχθηκε κατά κύριο λόγο στο περιεχόμενο των συνομιλιών των εμπλεκόμενων προσώπων που καταγράφηκαν ύστερα από άρση του τηλεφωνικού τους απορρήτου, ποινικοποιώντας το όποιο περιεχόμενό τους, αλλά και από δημοσιεύσεις σε ηλεκτρονικούς ιστότοπους.

Σε σχέση με τις διώξεις

Η κατασταλτική επίθεση ορίζεται δυναμικά, ανάλογα με την εκάστοτε κατάσταση του κινήματος, με στόχο πάντα τον περιορισμό των αντιστάσεων/ κινητοποιήσεων, ο οποίος άλλοτε επιδιώκεται με την καταστολή των αντιστάσεων μέσω της τρομοκράτησης και άλλοτε με την αποφυγή της πρόκλησής τους. Έτσι, κατά το διάστημα μετά τον εμπρησμό του εργοταξίου, το κράτος επέβαλε σε κάποιους προφυλακίσεις και στους υπόλοιπους εγγυήσεις. Πραγματώνοντας με αυτόν τον τρόπο, τη φίμωση ενός τότε δυναμικού κινήματος, το οποίο ωστόσο δεν είχε την πολιτική εμπειρία να αντισταθεί στον τρόμο που του επιβαλλόταν, με αποτέλεσμα το συνολικότερο πάγωμα των κινηματικών διαδικασιών του αγώνα κατά τη διάρκεια των 4 προφυλακίσεων.

Μια ενέργεια την οποία το κίνημα φάνηκε ό,τι δεν ήταν έτοιμο να υπερασπιστεί συλλογικά, ώστε να δείξει έμπρακτα την αλληλεγγύη του σε όλους τους διωκόμενους μέσα από την συνέχιση του ίδιου του αγώνα. Σε αντίθεση με αυτό, στους υπόλοιπους διωκόμενους, με το να μην επιβάλλονται ούτε καν εγγυήσεις, επιλέγεται να μην προκληθεί η τυχόν αναζωπύρωση ενός κινήματος σε ύφεση, το οποίο θα ήταν ενδεχομένως πιο ώριμο για να απαντήσει κινηματικά στις επιθέσεις της κυριαρχίας. Την ίδια στιγμή μέσω, των δικογραφιών που δεν έχουν ακόμη συνταχτεί και αφορούν αρκετές κινητοποιήσεις, της επιβολής περιοριστικών όρων και επιπλέον μέσα από την απαγόρευση της πρόσβασης στο

βουνό σε ορισμένους διωκόμενους αλλά και μέσα από τις δίκες που εκκρεμούν, συντελείτε ένα καθεστώς ιδιότυπης ομηρίας, διαρκώς αυξανόμενο και μεταβαλλόμενο ανάλογα με τις συνθήκες, καταφέρνοντας με αυτόν τον τρόπο να διαχειρίζονται, σε ένα βαθμό, τον ίδιο τον αγώνα.

Ο αντίκτυπος των δημοτικών αλλά και εθνικών εκλογών….

Θα τις αναφέρουμε γιατί απασχόλησαν έντονα τα χωριά γύρω από την εξόρυξη, αλλά και κατά κύριο λόγο τις επιτροπές ενάντια στην εξόρυξη χρυσού. Γνωρίζουμε ότι ο χαρακτήρας των τοπικών και των εθνικών εκλογών για το μέλλον της εξόρυξης ήταν δημοψηφισματικός, όμως το κεντρικό ζήτημα που έμπαινε αλλά μπαίνει και τώρα, είναι αν θα παραμείνει το κίνημα όρθιο έχοντας τον αγώνα στα χέρια του και θα κινείται με βάση το ακηδεμόνευτο και αδιαμεσολάβητο ή αν θα μεταθέσει τη δυναμική του στο παραδοσιακό και στην ανάθεση.

Ο εφησυχασμός του κινήματος και η σχέση με την ανάθεση…

Μετά το πέρας των δημοτικών εκλογών, το κίνημα βρέθηκε σε μια κατάσταση αδρανοποίησης, τόσο σε σχέση με τη προεκλογική περίοδο, όσο και με το αποτέλεσμα, το οποίο έθεσε μεγάλο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας σε κατάσταση αναμονής, επιπλέον σε αυτή την κατάσταση συνέδραμε το ευμενές αποτέλεσμα των ανακρίσεων, των δυο μεγάλων δικογραφιών που συμπεριλάμβαναν την κατηγορία της εγκληματικής οργάνωσης, οι οποίες επέφεραν περιοριστικούς όρους, αντί των εγγυήσεων ή προφυλακίσεων. Χρειάστηκαν να περάσουν αρκετοί μήνες και να υπάρξει ένα κλίμα εθνικών εκλογών στην ατμόσφαιρα ώστε να συναντήσουμε μαζικές, όχι όμως όπως παλιά, και δυναμικές κινητοποιήσεις, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως δεν υπήρχαν άλλες κινητοποιήσεις σε όλο αυτό το διάστημα οι οποίες δημιουργούσαν πίεση σε ένα βαθμό απέναντι στις εργασίες της εταιρίας.

Πλέον βρισκόμαστε σε μια χρονική περίοδο κατά την οποία η εταιρεία τελειώνει τις εργασίες της πλησιάζοντας προς την εξόρυξη και τη χημική επεξεργασία, παρά την όποια διαιτησία με το κράτος και την επικοινωνιακή αναβολή των εγκαινίων της μονάδας στην Ολυμπιάδα. Ούτως ή άλλως όσα νομικά εμπόδια έχει συναντήσει η εταιρία μέχρι τώρα είτε από το κίνημα είτε από το κράτος τα έχει παρακάμψει ή αντιμετωπίσει με ευκολία έχοντας πάντα και το ΣΤΕ για την ύστατη δικαίωση.

Ενώ από την άλλη η βιομηχανία διώξεων μετράει ήδη, στην επέλασή της, την στοχοποίηση 100αδων αγωνιστών που βρίσκονται υπό ομηρία – σε ορισμένους από τους οποίους έχει ήδη απαγορευτεί η πρόσβαση στο βουνό – και απειλεί δυνητικά ολοένα και περισσότερους ανθρώπους προκειμένου να αποτρέψει τη συμμετοχή τους στο κίνημα, είτε με τις υποθέσεις που εκκρεμούν είτε με τις προσεχείς δίκες που πλησιάζουν, από εστιάζοντας εν τέλει, ανά περιόδους, τον ίδιο τον αγώνα.

Σε μια τέτοια συγκυρία, η συνέχιση και αναβάθμιση του αγώνα είναι κρίσιμη γιατί αλλιώς… σε λίγους μήνες, πέρα από ό,τι θα λειτουργεί το εργοστάσιο εμπλουτισμού στην Ολυμπιάδα, έχει διανοιχθεί ήδη στην περιοχή ο κρατήρας, για την ανοιχτή εξόρυξη χρυσού, θα έχει κατασκευαστεί και το εργοστάσιο που θα επεξεργάζεται θρύμματα γης, παραγόμενα από συνεχείς εκρήξεις με δυναμίτη και τα τοξικά απόβλητα της διαδικασίας θα εναποτίθενται σε 2 τεράστιες τεχνητές λίμνες τελμάτων στα ρέματα Καρατζά κ’ Λουτσάνικο τα οποία βρίσκονται υπό κατασκευή, παρά το γεγονός ό,τι την ίδια ώρα εκκρεμεί η εκδίκαση των αδειών τους στο ΣΤΕ.

Επίσης μέσα στο επενδυτικό σχέδιο της εταιρίας βρίσκονται μια σειρά από αντίστοιχα έργα από την Β.Α Χαλκιδική μέχρι την Θράκη. Χαρακτηριστικό είναι η πρόσφατες εργασίες της εταιρίας με γεωτρύπανα στο κοίτασμα Τσικάρα το οποίο είναι 10 φορές μεγαλύτερο από αυτό των Σκουριών και βρίσκεται σε ευθεία απόσταση 3 χλμ. από τις Σκουριές μεταξύ Γωματίου και Μ. Παναγίας.

Όλα αυτά συνεπάγονται μη αναστρέψιμες καταστροφές για το περιβάλλον και την ίδια τη ζωή των τοπικών κοινωνιών σε έναν χρονικό ορίζοντα που δεν είναι τελικά και πολύ μακριά.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημάνουμε ότι παρά το γεγονός ότι σε ένα μεγάλο βαθμό, οι αποφάσεις των επιτροπών αγώνα, λαμβάνονται μέσα από συλλογικές αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, διατηρείται ωστόσο από σημαντικό τμήμα του κινήματος η εμπιστοσύνη στη θεσμική διαχείριση, που εκφράζεται μέσω πρακτικών ανάθεσης: στη δικαιοσύνη, σε εκλεγμένους αντιπροσώπους, σε ηγετικούς ρόλους, σε ειδικούς και αυθεντίες.

Αυτό το συναντάμε σε διάφορες στιγμές του αγώνα, όπως για παράδειγμα στον γενικότερο τρόπο αντιμετώπισης των διώξεων, μέσα από την εναπόθεση της αντιμετώπισής τους καθαρά σε δικονομικούς χειρισμούς και όχι στο βάρος και την σημασία τόσο της αλληλεγγύης όσο και της συνέχισης του ίδιου του αγώνα. Ακόμη, η επιχειρηματολογία με εμμονή από κομμάτια του κινήματος, περί παρανομιών της εταιρίας αλλά και παράνομου έργου εισάγει μια προβληματική, στην οποία ενισχύεται η επίκληση στη νομιμότητα με προφανείς κινδύνους, πόσο μάλλον όταν το έργο κάποια στιγμή θα είναι νόμιμο. Επιπλέον, όσον αφορά την εναπόθεση στο θεσμικό, χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του ΣΤΕ, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν είναι απαραίτητα τα νομικά όπλα από μεριάς χρήσης του κινήματος, αλλά όταν το κίνημα περιμένει και κινείται γύρω από τις αποφάσεις και τις εξελίξεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μακριά από αυτό και χωρίς να το λαμβάνουν σοβαρά υπόψιν, τότε επικρατεί η μονόδρομη επανάπαυση στους θεσμούς.

Αξίζει βέβαια να αναφερθεί το παράδειγμα του The Mall στην Αθήνα, το οποίο κατασκευάστηκε χωρίς σχετική άδεια, με αποτέλεσμα όταν έφτασε η υπόθεση του, στο ΣΤΕ το ίδιο αποφάνθηκε «…και τώρα τι να κάνουμε να το γκρεμίσουμε», ερχόμενοι στη περίπτωση της Χαλκιδικής, κατά την οποία με παρόμοιους ισχυρισμούς και ενώ σε μεγαλύτερο βαθμό οι καταστροφές είναι ήδη μη αναστρέψιμες θα μπορούσε να συμβεί το

ίδιο. Πόσο μάλιστα όταν σήμερα ο υπουργός δηλώνει ότι έχουν δοθεί το 60% των αδειών οπότε τι να κάνει να μην δώσει τις υπόλοιπες, χαρακτηρίζοντάς τις μάλιστα άδειες ρουτίνας ενώ την ίδια στιγμή έχει προσφύγει στη διαιτησία με την εταιρεία.

Η αντιστροφή των ρόλων και ο «αγώνας» των μεταλλωρύχων…

Η εταιρεία, έχοντας ***θεωρητικά*** απέναντι της, τη δημοτική αρχή αλλά και την κυβέρνηση αντιμετώπισε ένα υποτιθέμενο κλίμα αμφισβήτησης της κυριαρχίας της στην περιοχή, οπότε με τη σειρά της καλέστηκε να προασπίσει για πρώτη φορά, μόνη της στην ουσία, το έργο. Στο παρελθόν, όταν σε διάφορες στιγμές εκδίδονταν αποφάσεις για προσωρινή παύση των εργασιών είτε από κινήσεις του κινήματος, είτε του κράτους, η εταιρία απαντούσε πιέζοντας τους θεσμικούς φορείς, κυρίως την δικαιοσύνη, σε όλα τα επίπεδα, όμως πέρα από το ΣΤΕ πάντα το τελευταίο της χαρτί είναι οι εργαζόμενοι, τους οποίους χειρίζεται από την μια ως θύματα, από την άλλη ως μισθοφορικό στρατό και όπως έχουμε δει και ως ασπίδα.

Ενδεικτικό ήταν το κλίμα που επικράτησε μετά τις δημοτικές εκλογές από τις επιθέσεις των εργαζόμενων της εταιρείας σε αντιστεκόμενους κατοίκους: σπασμένα καταστήματα, καμένες αποθήκες, απειλές και προπηλακισμοί ανθρώπων που εναντιώνονται στην εξόρυξη. Η βία των μεταλλωρύχων δεν συναντάται μόνο μέσα στην εργασία τους, δηλαδή την καταστροφή ενός ολόκληρου βουνού με ότι αυτό συνεπάγεται, αλλά συναντάται και μέσα από τις εκάστοτε ορέξεις τους για τραμπουκισμούς ή ξυλοδαρμούς σε αγωνιζόμενους ενάντια στα μεταλλεία, χωρίς βέβαια αυτό να μένει αναπάντητο.

Με αυτόν τον τρόπο η εταιρία έχει εφεύρει ένα νέο υποκείμενο αγώνα στην Χαλκιδική, αυτό που αγωνίζεται για να υπερασπιστεί την τίμια δουλειά του, η οποία βέβαια, θα σημαίνει τον θάνατο της περιοχής όπως την γνωρίσαμε. Αυτό το υποκείμενο δεν έχει σημασία εάν αμείβεται καλά ή όχι, για να το συγκρίνουμε με

βάση τους μισθοφόρους που γνωρίζουμε. Απεναντίας, αυτό το οποίο έχει σημασία είναι το γεγονός ό,τι από μόνο του εδώ και καιρό έχει διαλέξει θέση και η θέση του αυτή είναι απέναντι στο κίνημα, το οποίο αργά ή γρήγορα θα ξανά βρεθεί αντιμέτωπο με αυτήν την κατάσταση, στην οποία οι εργαζόμενοι θα προσπαθούν οικειοθελώς να προστατεύσουν την επένδυση με κάθε απαιτούμενη θυσία και αγώνα και απέναντι σε αυτή την κατάσταση το κίνημα δεν μπορεί παρά να τους αντιμετωπίζει, σαν αυτό που έχουν επιλέξει οι ίδιοι να είναι…

Κλείνοντας…

Το θεμελιώδες λοιπόν ζήτημα που μπαίνει σήμερα στον κόσμο που αγωνίστηκε όλα αυτά τα χρόνια δεν είναι να μεταθέσει στους υπεύθυνους τοπικούς και εθνικούς την επίλυση της εξόρυξης, ούτε να φαντάζεται και να περιμένει την όποια νομική κίνηση που θα μπλοκάρει το έργο ως δια μαγείας. Όσο το κίνημα θα βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής και ανάθεσης, στην ελπίδα της θεσμικής λύσης και στον δρόμο των δικαστηρίων αντί του σκληρού αγώνα, τόσο το έργο θα προχωράει δημιουργώντας ολοένα και περισσότερο τετελεσμένα και το κίνημα θα σαπίζει στον λάκκο που το ίδιο έσκαψε.

Η μέχρι τώρα πράξη απέδειξε ό,τι οι κάτοικοι και οι αλληλέγγυοι με τον αγώνα τους, μπορούν να αλλάξουν τους συσχετισμούς και τις δικαιοδοσίες και μάλιστα σε συνθήκες απόλυτα εχθρικές, όταν απ’ τη μια είχαν απέναντι την απελθούσα δημοτική αρχή του αξιοθρήνητου Πάχτα και απ’ την άλλη το κράτος με όρους σκληρής καταστολής και πολέμου… Η τύχη της εξόρυξης είναι στην δικαιοδοσία του κινήματος και σ’ αυτή την παρακαταθήκη δεν πρέπει να γίνει καμιά έκπτωση, μην ξεχνώντας ό,τι ο ίδιος ο αγώνας κατέδειξε πως όσο καταστροφική είναι η εξόρυξη, άλλο τόσο καταστροφική είναι και η άνευ όρων ανάθεση.

Αν δεν υπήρχε συμμετοχή, αν δεν υπήρχε πρωτοβουλία πάνω στον κοινό στόχο κατά της εξόρυξης, η Β.Α. Χαλκιδική θα ήταν σήμερα στα αζήτητα. Αν είναι όμως να αλλάξει πραγματικά κάτι, θα πρέπει να συγκροτηθούν νέοι θεσμοί, θεσμοί που δεν έχουν καμία

σχέση με το παραδοσιακό και την ανάθεση αλλά με την συμμετοχή και την ανάληψη ευθυνών. Δίνοντας τη δυνατότητα στους κατοίκους να νιώθουν και να είναι πραγματικά κύριοι του εαυτού τους και του τόπου τους. Κι αυτούς τους νέους θεσμούς μόνο το κίνημα μπορεί να τους συνδιαμορφώσει και να τους καθιερώσει. Οι καλές προθέσεις δεν αρκούν, αν δεν υπάρξει ριζική αλλαγή σε αυτή τη σχέση μέσα από μια αυτοθέσμιση.

Ριζική αλλαγή σημαίνει το πέρασμα της πραγματικής εξουσίας στις τοπικές, ανοιχτές συνελεύσεις, πάνω σε μία καταστατική συμφωνία για το παρόν και το μέλλον της περιοχής. Αυτό σημαίνει πλήρης αναδιάταξη του παραγωγικού τομέα, δίνοντας βάρος στο συλλογικό, στο ισότιμο, στην αλληλεγγύη, στη δημιουργία νέου, ελεύθερου, δημόσιου και κοινωνικού άξονα που να ενώνει το βουνό και τη θάλασσα, μια νέα δηλαδή ελεύθερη και συνάμα προστατευτική προσβασιμότητα, στο φυσικό και παραγωγικό πλούτο της περιοχής.

Το πολιτικό πλαίσιο αυτής της συμφωνίας δεν μπορεί παρά να αντληθεί από την εμπειρία του πολύχρονου κινήματος κατά των μεταλλείων και από την αλληλεγγύη που εισέπραξε σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μια αλληλεγγύη που μπορεί να αποτελέσει την κινηματική απάντηση για την εναλλακτική βιωσιμότητα της περιοχής. Αυτές οι αλλαγές δεν έχουν καμιά σχέση με τον εμπορευματικό-επιχειρηματικό κόσμο για τον οποίο στρατηγικός στόχος είναι το χρήμα και το κέρδος με αναπόδραστο αποτέλεσμα την ιδιώτευση και την εξορία του συλλογικού από την δημόσια σφαίρα. Αυτήν την επανανοηματοδότηση του συλλογικού έκανε πράξη ο αγώνας στην περιοχή κι αυτό είναι το βασικό του στήριγμα για να συνεχίσει και δεν μένει παρά να το θεσμίσει σε όλους τους τομείς της ζωής. Αυτό είναι το πραγματικό νόημα της άμεσης δημοκρατίας.

Βέβαια όλα αυτά δεν έχουν κανένα νόημα συζήτησης τόσο εάν δεν ενδιαφέρουν την ίδια την τοπική κοινωνία όσο και αν το κίνημα περιμένει την διαιτησία μεταξύ κράτους και εταιρίας να φέρει αποτελέσματα από μόνη της. Αλλιώς θα πρέπει το ίδιο να πάρει την δυναμική της κατάστασης στα χέρια του, ορίζοντας μια

ακηδεμόνευτη στρατηγική και μέσα από τον αδιαμεσολάβητο αγώνα να θέσει το ίδιο τις καταστάσεις που θα δημιουργήσουν τετελεσμένα απέναντι στην εταιρία. Η συνέχιση και η όξυνση του αγώνα απέναντι στην εταιρία και σε όποιον την προασπίζεται σίγουρα είναι ο δύσκολος δρόμος, ιδίως μετά από όλη αυτήν την εμπειρία των επακόλουθων της όξυνσης του αγώνα, της καταστολής και των διώξεων, είναι όμως ο μόνος δρόμος απέναντι σε μια εξόρυξη που θα μεταναστεύσει χωριά ολόκληρα και θα καταστρέψει ανεπανόρθωτα τα πάντα γύρω της.

Οι αγώνες δεν έχουν ημερομηνίες λήξης. Η αναμέτρηση συνεχίζεται, ο αγώνας συνεχίζεται.

ΥΓ1: Οι σκουριές δεν είναι και τόσο μακριά…
ΥΓ2: Ραντεβού στον Κάκκαβο…

* κατηγορούμενος στην υπόθεση Καρατζά – Εισήγηση στο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας 2017